

Farklılaştırılmış Öğretim

- Farklılaştırılmış öğretim Garner ve Bloom'un taksonomisinden esinlenmiştir.
- Garner'e göre öğrencilerin güçlü tarafları vardır.

Bloom'un Taksonomisi

Hatırlatma → Anlama → Uygulama

↓
Analiz

↓
Değerlendirme

↓
Yaratma

- Öğrenciler sınıfa bireysel farklılıklarla gelir. Bu yüzden farklılaştırılmış öğretim.

Farklılaştırılmış Öğretimin İlkeleri

- Öğrencilerin ilgisini çekmek
- Hazır bulunuşluk düzeyi
- Öğrenme profili

Farklılaştırılmış Öğretimin Uzun Vadeli Hedefi

- Öğrencinin ilgisi → Öğrenme motivasyonunu artırır.
- Öğrenme profili → İnsanların öğrenmeye nasıl ulaştığı ile ilgilidir.

Öğrenim Profilinin Kapsadığı 4 Alan

1- Öğrenme Stili	2- Zeka
3- Kültür	4- Cinsiyet

Farklılaşmış Öğretimin Stratejileri

- 1- İstasyon: Her konunun bölümleri farklı istasyonda hazırlanır. İstasyonlar aynı ortamdadır.
- 2- Merkez: İstasyona benzer, aynı konunun farklı yollarla öğretilmesi.
- 3- Akademi: Her öğrencinin ajandası var. Her öğrenciye farklı görevler verilir. Kendi öğrenme hızında ilerler.
- 4- Kormak öğretimi: Birbirinden farklı öğrencilerin grupları için geliştirildi. Her öğrenci farklı bir yönden çalışmaya katkı yapar.
- 5- Yörünge çalışmaları:
- 6- Giriş Noktaları: Öğrenciye aynı anda farklı giriş noktalarından başlama imkanı verir.
- 7- Öğrenci sözleşmesi: Öğrencilerin ilgi ve öğrenme profiline göre öğretmenle yapılan sözleşme.
- 8- Katlı öğretim: Bireysel farklılıkların sınıf ortamına getireceği olumsuzlukları giderme amaçlıdır.

Farklılaşmış Öğretim Süreci Teknikleri

- 1- Köşe kapmaca: Sınıfın köşelerine "neredeyse", "hiç", "bazen", "sıklıkla", "kesinlikle" ifadeleri yazan kartlar yerleştirilir. Köşelere giden öğrenciler konu hakkında bildiklerini anlatır.
- 2- Kutu yapma: Büyük kutu → ne biliyorum yazılır.
İçteki küçük kutu → ne bilmeyim yazılır.
- 3- Evet - Hayır kartları: Kartın bir yüzüne evet diğer yüzüne hayır yazılır.
Öğretmen soru sorduğunda öğrenci cevaba göre kartı kaldırır.

Farklılaşmış Öğrenme Sürecinde Değerlendirme Teknikleri

- 1- Parmakla işaretleme: Başparmak yukarı → çok şey biliyorum
Başparmak yana → biraz bilgim var
Başparmak aşağı → çok az bilgim var
- 2- Yumruk yapma: 5 parmak ucuk → İhtiyaç duyuyordum
4 parmak ucuk → Tek başıma yapardım
3 parmak ucuk → Biraz yardıma ihtiyacım var
2 parmak ucuk → Pratik yapmaya ihtiyacım var
1 parmak ucuk → Öğrenmenin başındayım
- 3- Gerçekle yüzleşme
- 4- Sarmal oluşturma
- 5- Konuşma halkası
- 6- ...

- İçerik öğrenme programı...

İçeriği düzenlerken dikkat edilecek hususlar.

1- Hazır bulunuşluk:

2- İlgilerine

3- Öğrenme Profiline göre içerik düzenlenir.

Öğrenci ilgisine göre süreci farklılaşma örnekleri

• Uzman grupları

• Bağımsız gruplar

• İlgi merkezleri

• Ek öğrenme malzemeleri

• Yapbozlar

Ürün Çeşitleri

1- Performansa Dayalı

2- Yazılı ürünler.

3- Görsel ürünler

4- Sergi ürünleri

Sınıf İklimi

Korku, utanma, stres olmamalıdır.

Hazır bulunuşluk seviyeleri dikkate alınır.

Zihin Temelli Eğitimin 3 Unsuru

• Duygusal iklim

• Rahatlatılmış uyaklık

- Kuvvetli düşünce sistemi

Portfolya Süreci Aşamaları

1- Bilgilerin toplanması

2- Ürünlerin seçimi

3- Neden, neden seçildiğini açıklama

4- Değerlendirir, karar verir

Farklılaşmış Öğretimi Benimseyen Öğretmenin Mesajları

- 1- Davet: Sınıfa sizinle birlikte elimden geleni yapacağım. Sınıfa önemli deneyimler getirdiğinizin farkındayım.
- 2- Yatırım: Bu sınıfta önemlisiniz. Hızlı ve çok büyüme yardımı olmak için çalışacağım.
- 3- Kalıcılık: Her zaman ilk deneyimlerde herşeyi doğru yapamayabilirsiniz.
- 4- Fırsat: Gençsiniz. Geleceğe hazırlanmanız ve sizin için var olan olasılıkları görüp heyecanlanmanız fırsatıdır.
- 5- Düşünme: Sizi dinleyeceğim, sizden öğreneceğim, sizi sınıfta gözlemleyeceğim. Daha iyi etkili bir öğretme olabilmek için kendimden bunu bekliyorum.

Eğitim Programı

- Siyasal bir araçtır.
- Eğitimin kalbidir.
- Ne öğrenildiğidir.
- Toplumsal etkinliklerin bir sonucudur.
- Öğretmen ve öğrencinin ellerinde hayat budur.
- Okulların özüdür.

Eğitim Programının Öğeleri

Niçin Ne Ne kadar Nasıl

Veysel SÖNMEZ'e göre program türleri;

- Resmi Yetişek
- Örtük Yetişek
- Ek Yetişek
- Karsıt Yetişek

Program Geliştirme Süreci

A- Planlama

Çalışma gruplarının oluşturulması
Çalışma planının yapılması
İhtiyaç analizi

B- Tasarı Hazırlama

Amaç → İçerik → Öğretme ve Öğrenme Süreci → Ölçme Değerlendirme

C- Uygulama

- Uygulamanın planlanması
- Pilot okul ve sınıfların seçilmesi
- Okul yönetici ve öğretmen seçilmesi
- Programın işe koşulması
- Programın değerlendirilmesi

D- Değerlendirme

Programın etkililiği hakkında karar verme süreci

E- Sürekliliğin Sağlanması

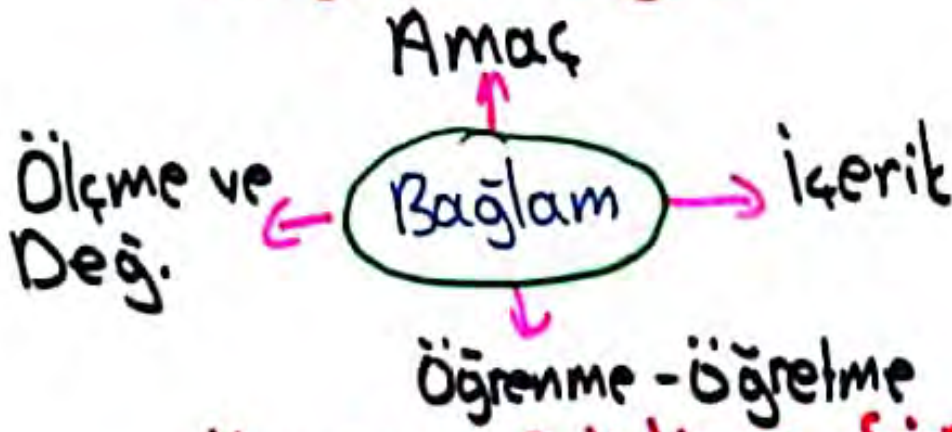
Ar-Ge yaklaşımı

Program Değerlendirmede Sorular

- Ertürk; Programın istenilen davranış değişikliğini gerçekleştirip başarılı olup olmadığının belirlenmesi.

Programın Öğeleri

Kavram Geliştirme Süreçleri

Genelleme

Ayırım

Tümevarım

Tanımlama

Tümdengelim

Program Değerlendirme Türleri

1- Değerlendirme
biçimine göre

→ Formal Değ. Uzmanlar tarafından yürütülen güvenilirliği, geçerliliği yüksek değ. türü

→ İnformel Değ. Öznelik içeren değ. türü

- Değerlendirme
Amaçına göre

→ Bilgilendirici Değ. Programın geliştirilmesi, nitelikli hale getirilmesi amacıyla programın ilk aşamasında yapılan değ. türü

→ Toplam Değ. Programın uygulanmasından sonra yapılan değ. türü.

Kavramların Özellikleri

- 1- Öğrenilebilirlik: Doğudan değil sonradan öğrenilir.
- 2- Kullanılabilirlik: Kavramların farklı çeşitle kullanım alanları vardır.
- 3- Açıklık: Anlaşılabilir olması
- 4- Genellik: Genelden başlayarak öze geçer.
- 5- Güçlülük: Diğer kavramların anlaşılmasına yardımcı oluyorsa güçlüdür.

Akran Öğretimi

- Farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin kültürel ve sosyo-ekonomik statülerinden bağımsız olarak başarılarını artırmada etkilidir.
- Bireylerin akademik ve sosyal becerilerini geliştirir.
- Bireylerle birlikte çalışma fırsatı verir.
- Özgüvenlerini geliştirir ve destekler.
- Birbirlerine saygı göstermelerine katkı sağlar.
- Etkileşimleri onların sosyal gelişimlerini olumlu etkiler.

Akran Öğretiminin Adımları

- Yeterli sayıda seçenek içeren çoktan seçmeli bir soru olmalı.
- Soru açık, net anlaşılır olmalı.
- Soru çok zor yada çok kolay olmamalı.
- Soru tek bir kavram üzerine odaklanmamalı.

Baslica Duyussal Özellikler

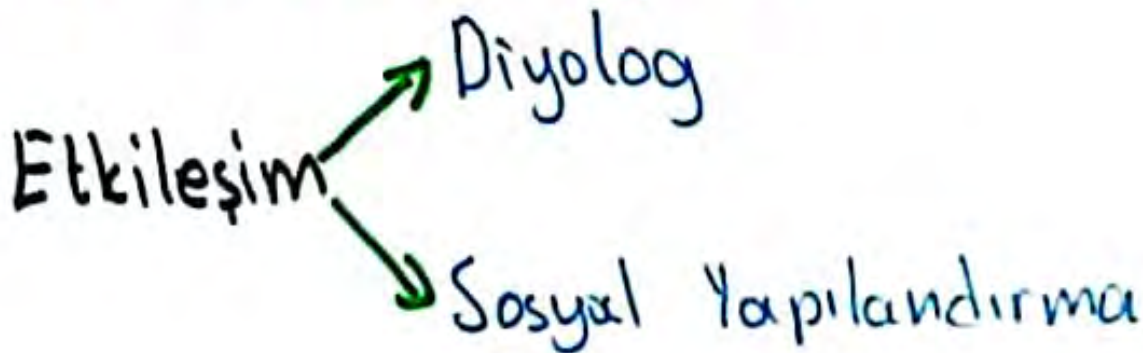
İlgi Tutum Motivasyon Benlik Algısı Özgüven
Çocuklar nasıl daha iyi öğrenir?

- Onlara öğrenme isteği ver.
- Motive et. Dikkatlerini çek.
- Meraklarını besle. Şaşırt.
- Öğrenmeye teşvik et.
- Bireysel farklılıklara saygı göster.

Etkili Öğrenmenin Dört Unsuru

- 1- Dikkatini verme
- 2- Aktif katılımı sağlama
- 3- Hatalara geri bildirim sağlama
- 4- Düzenli tekrar etme

Geri Bildirim Boyutları

Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler

1- Dolaylı etkileyen faktörler; öğretmen
öğrenme ortamı

2- Doğrudan etkileyen faktörler;

1- Öğrenen kaynaklı

2- Öğrenme malzemesinden kaynaklı

3- Öğrenme yönteminden kaynaklı

1- Öğrenenden kaynaklı faktörler ise

a) Türe özgü hazır düş

b) Olgunlaşma

c) Genel uyarılmışlık hali ve kaygı

d) Eski yaşantıların aktarılması

e) Günü

f) Dikkat

Öğretim hizmetinin niteliğini belirten Ögeler

- İpucu
- Öğrenci katılımı
- düzeltme
- pekiştirme
- geri bildirim

Problem çözme yönteminde işlem basamakları

- Problemi hissetme
- Problemi tanımlama
- Problemle ilgili hipotezler kurma
- Veri toplama
- Hipotezleri test etme
- Problemin çözümü
- Sonucu raporlaştırma

Beyin temelli öğrenmenin ilkeleri

- Beyin paralel bir işlemcidir.
- Öğrenme fizyolojik bir olaydır.
- Beyin parçaları ve bütünleri aynı anda algılar.
- Öğrenme bilinçli ve bilimsiz süreçleri içerir.
- En az iki farklı türde belleğimiz var.
- Her beyin kendine özgü düzenlenmiştir.
- Anlamı araştırma doğustandır.

İşbirlikçi öğrenmeyi uygulamak için 6 temel ilkeye uymak gerekir.

- Olumlu bağlılık.
- Kişisel sorumluluk.
- Sosyal beceriler
- Eşit başarı ilkesi
- Yüz yüze etkileşim.
- Grup sürecinin değerlendirilmesi

Etkili Geri bildirim Verme

- 1- Ayrıntılı sunulmalı.
- 2- Kişiyeye değil ürüne yönelik olmalı.
- 3- Açık , anlaşılır ve düzeltici olmalı.
- 4- Süreç odaklı olmalı.
- 5- Bilissel ve duygusal özellikleri içermeli.
- 6- İlerlemeyi ve farkı göstermeli.
- 7- Sözlü ve yazılı olmalı.
- 8- Pozitif unsurlar içermeli
- 9- Jest ve mimikleri kullanmalı

Kavram Yanılgılarının Tespitinde Kullanılan Araçlar

- 1- Kavram haritaları
- 2- Zihin haritaları
- 3- Kavram karikatürleri
- 4- Metaforlar ve analogiler
- 5- İki ve üç asamalı testler

Öğretim hizmetinin niteliğini belirten

Ögeler

- İpucu
- Öğrenci katılımı
- düzeltme
- pekiştirme
- geri bildirim

Problem çözme yönteminde işlem basamakları

- Problemi hissetme
- Problemi tanımlama
- Problemle ilgili hipotezler kurma
- Veri toplama
- Hipotezleri test etme
- Problemin çözümü
- Sonucu raporlaştırma

Oğrenme İçin Temel İlkeler

- Hedefe yöneliktir.
- Öğrenme ön bilgi ile yeni bilgi arasında bağ kurmaktır.
- Öğrenme bilginin örgütlenmesidir.
- Doğrusal olmayan fazlar halinde ger
- Öğrenme gelişimden etkilenir.
- Öğrenme stratejiktir.

Ölçme Değerlendirme

• Sistem, en az bir hedefi gerçekleştirmek üzere uygun ve değişik öğelerden oluşan dirik bir örüntüdür.

↓
Canlılığını sürdüren,
sürekli kendisini
yenileyen ve gelişen

↓ Öğelerden oluşan ve aralarında ilişki bulunan bir bütün.

Sistemin Öğeleri

Girdi: Sistemin amacını gerçekleştirmek için gerekli olan her şey

Süreç: Ürün haline getirildiği yer.

Çıktı: Sistemin ortaya koyduğu ürün

Eğitimin Hedefler

Uzak hedefler: Devletin hedefidir.

Genel hedefler: Daha işevuruk hedefler.
Kurumların hedefleri

Özel hedefler: Dersin hedefleridir.

Kavramsal Temelleri

Ölçme: Öğrencinin belirli bir özelliğini gözleyerek sayı, sembol ya da sıfat verme işi.

Ölçüt: Ölçülen özellik hakkında karar alabilmek için dayanak alınan referans noktası

Değerlendirme: Ölçme sonucunu bir ölçüte vurarak ölçülen nitelik hakkında karar verme.

Ölçme Türleri

Doğrudan Ölçme: Beş duyu organı ile algılanan özellikler. Örneğin sınıftaki öğrenci sayısı.

Dolaylı Ölçme: Eğitimde kullanılan ölçümlerdir.

Türetilmiş Ölçme: Bir formül kullanılır. Matematiksel bir bağıntı yardımı ile belirlenir.

Ölçüt Türleri

Mutlak Ölçüt: Ölçüt önceden ilan edilir.

Bağıl Ölçüt: Ölçüt sonradan belirlenebilir.
Ortalama kelimesi dikkat et

Tek ders sınavı

Yabancı dil muafiyet sınavı

> Mutlak Ölçüt

YKS, LGS, KPSS, TUS > Bağıl Ölçüt

Amaca Göre Değerlendirme Türleri

- 1- Tanıma - Yerleştirme Yönelik Değerlendirme
muafiyet veya seviye tespit sınavları
- 2- Biçimlendirme - Yetiştirmeye Yönelik Değerlendirme
izleme - tarama testi de denir.
quizler, ünite tarama testleri
- 3- Değer Bıkmaya - Düzey Belirlemeye Yönelik Değ.
Not verme amacı var.
- 4- Rehberlik Amaçlı Değerlendirme
a) Özel eğitim b) Mesleki rehberlik
- 5- Program Değerlendirme

Ölçme Aracının Sahip Olması Gereken Psikometrik Nitelikler

- 1- **Gecerlik**: Ölçme aracından elde edilen puanın amaca hizmet etme
- 2- **Güvenilirlik**: Puanların kararlı, duyarlı, tutarlı
- 3- **Kullanışlık**: Kolay ve ekonomik olması.

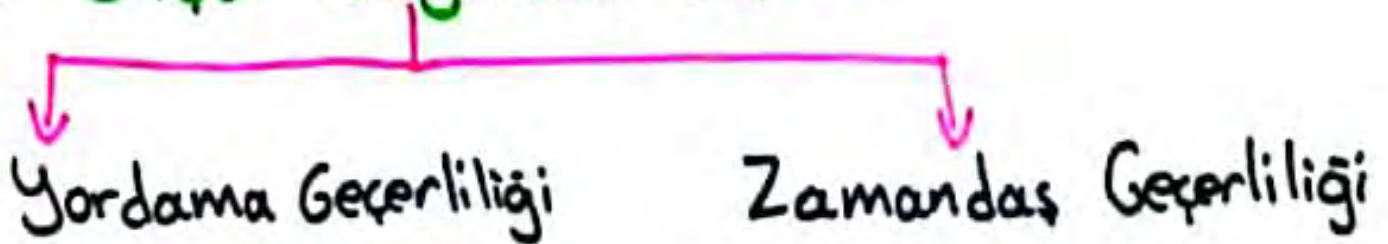
Ölçmede Hata

- 1- **Sabit Hata**: Her ölçme işlemine aynı miktarda karışan hata. Terazinin -50g gösteriyorsa her tartımda eksik tartım olacak.
- 2- **Sistematik Hata**: Ölçülen büyüklüğe, öğretmen göre değişen hata
Terazinin her bir kg -30gr gösteriyorsa ağırlık artıkça hata artar.
Öğretmenin sevdiği öğrenciye puanı fazla vermesi
- 3- **Tesadüfi Hata**: Şansla ortaya çıkan hatalar. Ölçme sonucuna pozitif veya negatif yönde etki edebilir.

Geçerlik Sınıflaması

1- **Kapsam Geçerliliği**: Başarı testlerinde aranan bir geçerlik sorgulamasıdır. Testin ölçülmek istenilen davranışı ne derece kapsıyor.

2- **Ölçüt Dayanaklı Geçerlik**

3- **Yapı Geçerliliği**

Kapsam Geçerliliği Sorgulama Yöntemleri

1- **Mantıksal / rasyonel yöntemler**

- a) Belirtke tablosu hazırlama
- b) Uzman görüşüne başvurma

2- **İstatistiksel yöntemler**

Tek Uygulamaya Dayalı Yöntemler

- Birden çok uygulamaya dayalı yöntemler,

1- Test yanlama

2- KR-20 ve KR-21

3- Cronbach alfa

4 Hoyt'un varyans analizi

Test Türleri

- 1- Testi Alan Kişi Sayısına Göre
 - Bireysel
 - Grup
- 2- Testin Uygulanış Süresine Göre
 - Süreli
 - Süresiz
- 3- Testin Öktüğü Niteliğine Göre
 - Hız testleri
 - Güç testleri
- 4- Değerlendirme Yaklaşımına Göre
 - Objektif
 - Subjektif
- 5- Hazırlanışa Göre
 - Standart
 - Öğretmen yapımı
- 6- Veri toplama tekniğine Göre
 - Performans
 - Kağıt - kalem

Güvenilirliği Artıran Faktörler

- 1- Madde sayısı artırsa güvenirlik artar.
- 2- Puanlayıcı sayısı artırsa
- 3- Maddelerin açık ve anlaşılır yazılması
- 4- Puanlama nesnelliği
- 5- Bireylerin güdülenmesi
- 6- Fiziksel ortamın uygun olması
- 7- Sürenin yeterli olması
- 8- Puanlama yaparken dikkat edilmesi

Ölçme Araç Ve Yöntemler

Geleneksel Yöntemler

Yazılı Yöklama
Sözlü Yöklama
Çoktan Seçmeli
Doğru - Yanlış
Cümle Tamamlama
Kısa Cevaplı
Eşleştirme

Destekleyici Yöntemler

Portfolyo
Öz değerlendirme
Akran değerlendirme
Gözlem Formu
Kontrol Listesi
Derecelendirme

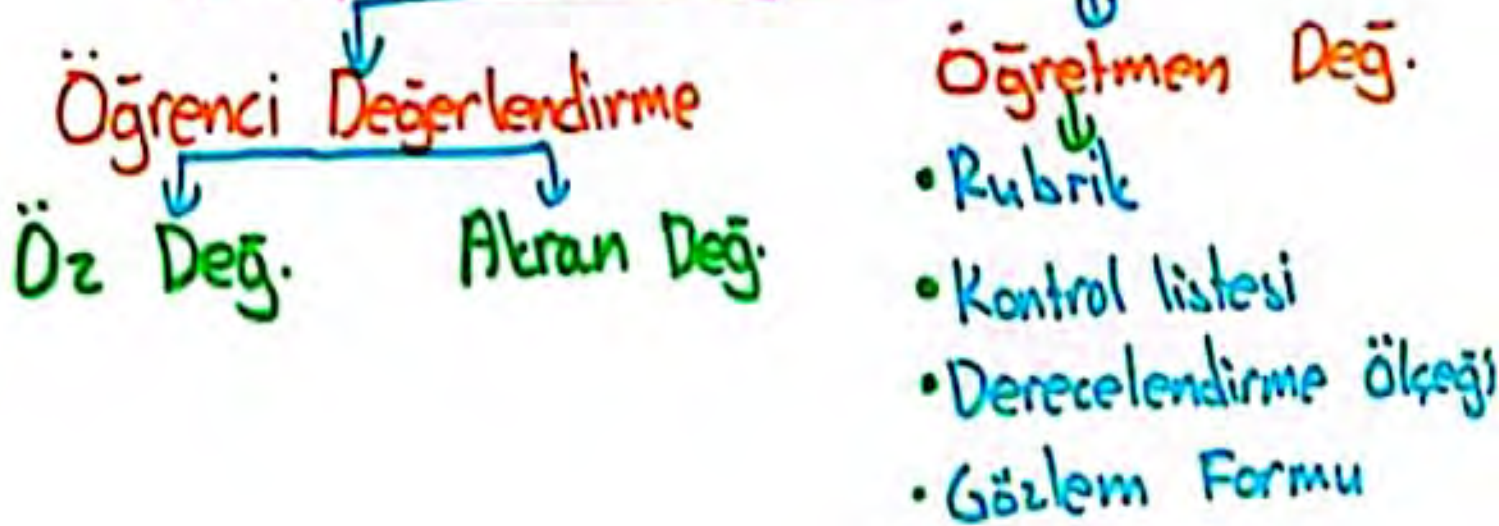
Porfolyonun İçeriği

- 1- Öğretmen kayıtları (gözlem)
- 2- Öğrencinin çalışmaları
- 3- Öğrenciye yazılan mektuplar
- 4- Öğrencinin yazdığı mektuplar
- 5- Öğretmenin aileye yazdığı mektuplar
- 6- Öğrencinin sözel ve psikomotor becerileri gösteren kayıtlar

Porfolyo Oluşturma Süreci

Toplama → Seçme → Yansıtma → Sonuç

Performan Değerlendirme

PISA

- OECD tarafından gerçekleştiriliyor
- 3 yıllık periyotlarla yapılıyor.
- 15 yaş grubu uygulanıyor.
- 2000 yılında başladı.
- 2003 yılında Türkiye katıldı.
- Okuryazarlık ağırlıklı
 - 1- Matematik okuryazarlığı
 - 2- Fen okuryazarlığı
 - 3- Oku ağırlıklı

TIMSS

- IEA tarafından yapılıyor.
- 4 yıllık periyotlarla yapılıyor.
- 4.sınıf ve 8.sınıf gruba uygulanıyor.
- 1999 Türkiye uyguladı.
- Matematik - Fen ağırlıklı.
- Eğitim müfredatla ilgileniyor.

Uzman Öğretmenlik Özetleri

Ölçmede Birim

1- Doğal Birim:

- Kulak, adım ile yapılan ölçme birimi
- Doğada var olan standart olmayan birimler
- Buçuklu değer alamazlar.
- Bilim insanlarıncı tanımlanmasına ihtiyaç duyulmaz.

Adet, tane ifadesi getir.

Benim 4 kardesim var. ^{tane} anlam bozulmaz

2- Tanımlanmış Birim

- Metre, kg, litre
- Birimler her yerde aynı esit özelliğe sahiptir.
- Uzmanlar tarafından oluşturulmuş yapay birim.

Birimin taşıması gereken özellikler

1- Eşitlik

- metre ile aynı sonuca varır.
- karış kulak küilerde farklı.

3- Genellik

2- Genellik

- Birimin yaygın olması
- Herkes tarafından aynı şeyi anlaşılması

4- Kullanışlık

Özel Eğitim Ve Rehberlik

Rousseau → Öğrenci merkezli bir eğitim (1712 - 1778) anlayışının kullanılması gerektiğini söyler. Ona göre;

- Öğretmenler, önce çocuğu tanımalıdır

Hümanist → İnsan merkezde. Herkese eğitim, eğitimde fırsat eşitliği gibi kazanımlar oldu.

Öğrenci Kişilik Hizmetleri

Rehberliğin Çıkış Nedenleri

- Meslek seçiminin zorlaşması
- İlerlemeci eğitim anlayışı
- Psikometrideki gelişmeler
- Ruh sağlığına verilen önemin artması
- Bireye tanınan sesme özgürlüğü

Baslıca Rehberlik Modelleri

- Parson modeli
- Özellik faktör modeli
- Rehberlik eğitim süreci ile kaynaştırma model
- Rehberliği karar verme sürecine yardım etmesi gerektiğini savunan model
- Gelişimsel / kapsamlı rehberlik modeli

Not: 1953-54 yıllarında Gazi Eğitim Fakültesi ilk rehberlik dersi

1970-71 yıllarında 24 okulda rehberlik uygulamaları

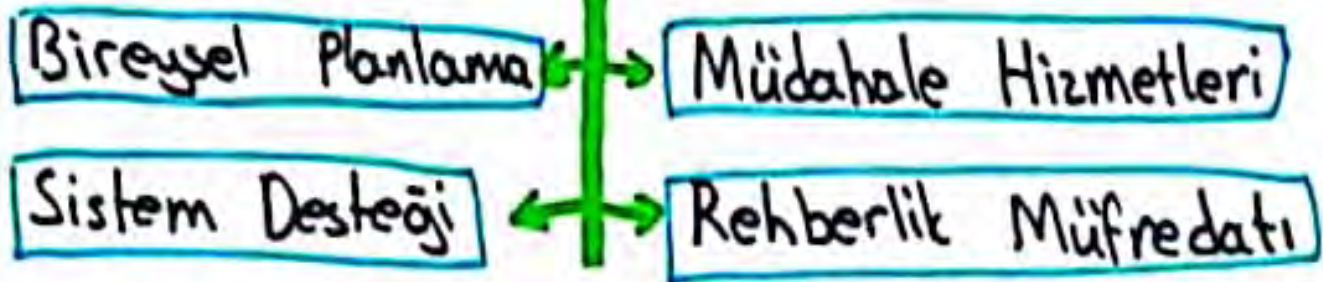
Rehberliğin İlkeleri

- 1- Demokratik ve insakıl bir yaklaşım
- 2- Öğrenci ile ilgili herkesin işbirliği içinde olması
- 3- Öğrenciy merkeze alan bir eğitim sistemini savunması
- 4- Öğrencilerin kendi kişiliklerini daha iyi anlamalarını
- 5- Problemlere çözüm yolları bulmada kendilerine yeter duruma gelmelerini

Rehberlik Hizmetleri / İşlevleri

- oryantasyon
- bireyi tanıma
- izleme
- yöneltme ve yerleştirme
- bilgi toplama yayma
- çevre ve veli ile ilişkiler
- araştırma ve değerlendirme

Rehberlik programının süresel öğeleri

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri

Yürütme Komisyonu

- Okul müdürü, müdür yardımcısı, rehber öğretmen komisyonun sürekli üyesidir.
- Komisyon 1.dönem başında, 2.dönem başında ve ders yılı sonunda en az üç kez toplanır.
- İlk toplantısı, öğretmen kurul toplantısının yapıldığı tarihten en geç 1 ay içinde yapılır.

Sınıf Rehberlik Programının Geliştirilme Süreci

1- Çalıştay Öncesi Hazırlık

a) Alanyazı incelenmesi

b) Durum tespiti ve ihtiyaçların belirlenmesi

2- Çalıştay Süreci

1. Çalıştay
İhtiyaçların
belirlenmesi

2. Çalıştay
Tutak
Kazanımlar
Yazılması

3. Çalıştay
Kazanımlar
Doğ.

4. Çalıştay
Sınıf
Düzeyleri
yerleştiril

3- Çalıştay Sonrası Çalışma

Rehberlik Programının Gelişim Alanı

1- Akademik Gelişim

- Okula ve çevreye uyum
- Akademik anlayış - sorumluluk
- Eğitsel başarı - planlama

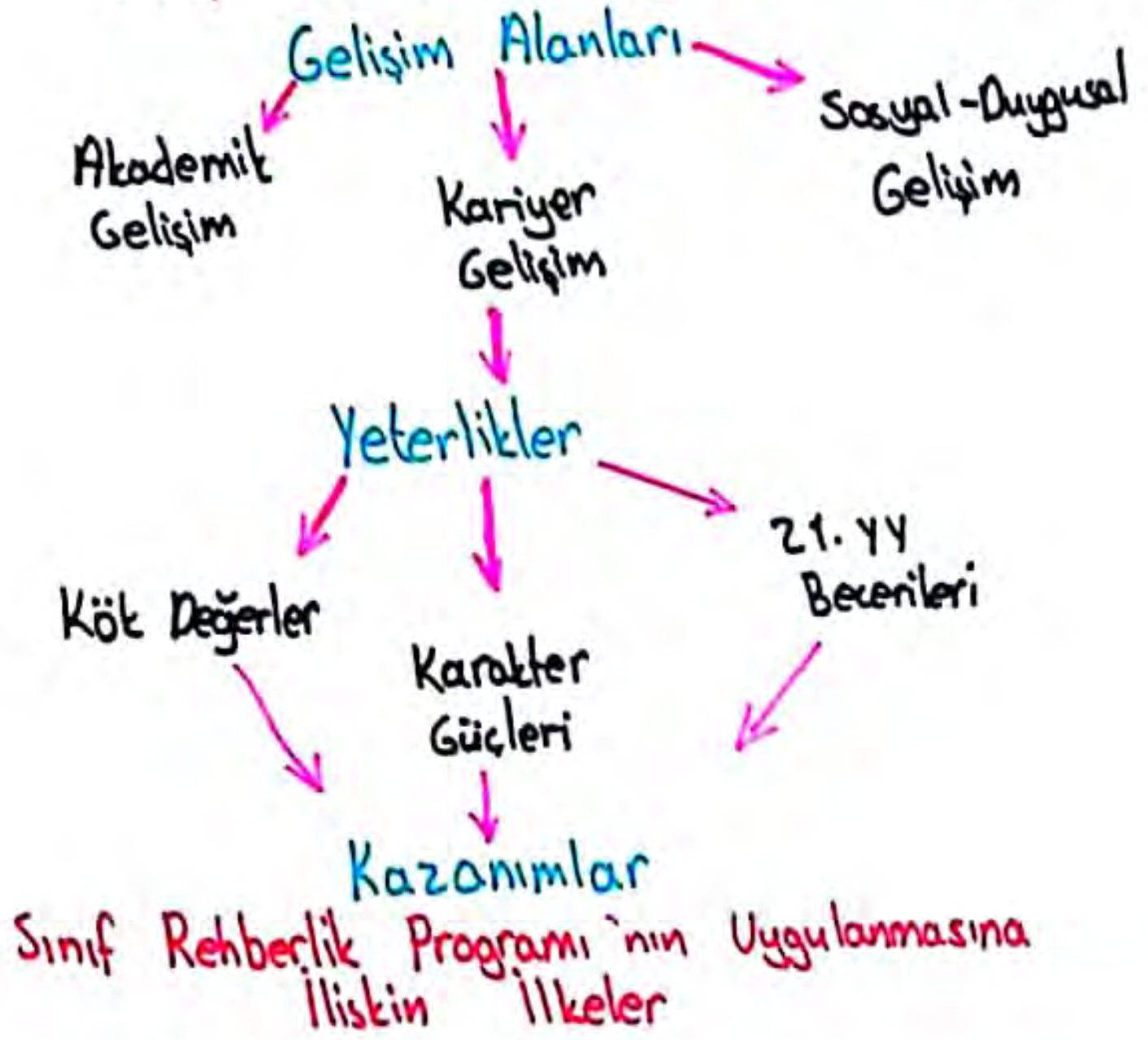
2- Kariyer Gelişim

- Kariyer farkındalığı
- Kariyer Hazırlığı
- Kariyer Planlama

3- Sosyal - Duygusal Gelişim

- Benlik Farkındalığı
- Duyguları Anlama - yönetme
- Kişiler arası beceri
- Karar verme
- Kişisel güvenliği sağlama

Sınıf Rehberlik Programının Yapısı

- 1- Bilimsellik
- 2- Bireysel farklılıklar
- 3- Sınıf rehber öğretmenin katılımı - Okul rehber öğretmenin eşgüdümü
- 4- İş birliği ile yürütülür
- 5- Öğrenci merkezli anlayışa
- 6- Öğrenci, okul ve bölge özellikleri

Bireyi Tanıma: Alanlar ve Teknikler

1- **Alanlar**: Sağlık durumunu → Yetenekler
İlgiler → Akademik başarı → Kişilik

→ Benlik Tasarımı ve değerler

→ Çevre ile ilgili bilgiler

• Öğrencinin bu alanlardaki bilgilerine sahip olarak bireyi tanımalıyız.

2- **Teknikler**: İki grupta inceleriz

a) Test

Özellikler neler?

- geçerlik
- güvenirlik
- kullanışlılık
- ekonomiklik

Rehberlikte kullanılan testler

- Yetenek Testleri
- İlgili Testleri (Envanter)
- Kişilik Testleri
- Tutum Ölçetleri
- Başarı Testleri

b) Test dışı teknikler

- Gözleme Dayalı
 - gözlem kayıtları
 - özellik kayıtları
 - Anektod kayıtları
 - Derecelendirme ölçeği
- Kendini Anlatma
 - otobiyografi
 - Arzu listesi
 - zaman cetveli
 - problem tanımlama
 - Anket
- Başkalarının Kanılarına Dayalı
 - Sosyometri
 - kimdir bu teknik
 - Sosyal uzaklık ölçeği
- Etkileşime Dayalı
 - görüşme
 - ev ziyaretleri
 - drama ve oyunlar

Özel eğitim ihtiyacı olan birey, bireysel ve gelişim özellikleri ile yeterlilikleri açısından akranlarından farklılık gösteren birey.

Özel Eğitim ile İlgili Terimler

Zedelenme

Yetersizlik

Özür/Engel

Özel Eğitim ihtiyacı olan bireyler farklı özelliklere ve performans düzeyine sahiptir.

Bunlar;

Yaşadıkları
yetersizlikler

Dereceleri

Gelişimsel
Özellikler

İçinde
bulundukları
çevresel
özellikler

Yaygın olarak karşılaşılan

Özel Eğitim İhtiyacı Öğrenciler

1- Zihinsel Yetersizliği
olan öğrenciler

2- Otizm Spektrum
Bozukluğu

3- Öğrenme güçlüğü

4- Dil ve Konuşma bozukluğu

5- İşitme Yetersizliği

6- Görme Yetersizliği

Zihinsel Yetersizliği Olan Öğrenciler

- 22 yaşından önce çıkar.
- Hafif, orta, ağır ve çok ağır olarak 4'e ayrılır.
- Yönetmeliğe göre Yetersizlik yerine engel kelimesi kullanılıyor.
- Zeka puanı 70 ve altıdır, tanı için yeterli değil. Uyumsal davranış ile dikkatlerine bakılır.
- Öğrenme \rightarrow motivasyon \rightarrow öğrenilmiş çaresizlik
göri \downarrow düşük \downarrow başlar
- Alıcı dil \downarrow sınırlı ifade edici dil \downarrow sınırlı Sosyal Becerileri \downarrow sınırlı

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Öğrenciler

- Nöro gelişimsel bir bozukluktur.
- Sosyal iletişim ve etkileşimde güçlük.
- Sınırlı yineleyici davranışlarla ortaya çıkar.
- Hafif orta ağır düzeyde sınıflandırılır.

Otizm Belirtileri

- Göz kontağından kaçınır.
- Sarılmaya normal tepki vermez.
- Sosyal tepki vermede durgunluk.
- İsimlerine tepki vermeyebilir.
- Ses tonu yüz ifadesini anlamayabilir.
- Oyun becerileri • Akran Etkileşimi → sınırlı
- Yönergeleri anlama • İfade edici dil → sınırlı
- Ses tekrarı var. Sen ben zamirlerini karıştırır.
- Nesnelere aşırı duyarlılık ilgi yada ilgisizlik
- Değişiklerden rahatsız olma
- Ses, dokunmadan, görsel uyarılmadan aşırı rahatsız olabilir.

Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler

- Okuma, yazılı anlatım, matematik alanında nörolojiksel bir bozukluktur.
- Normal zekaya sahip ama beynin işleyişinde farklılık var.

- Performansındaki değişiklik fazladır.
- Disleksi olan öğrenciler okumada sıkıntı yaşar.
- Başarısızlık yaşadıkları için öğrenilmiş çaresizlik yaşar.

Dil bozukluğu dan öğrenciler:

- Başkalarının söylediğini anlamakta güçlük eder.
- Duygu ve düşüncelerini ifade etmekte güçlük.

Konuşma bozukluğu olan öğrenci;

- Ses üretiminde yada bazı sesleri söylemede güçlük
- Kekeleme yada konuşma ritmini yakalama güçlük

İşitme kaybı dereceleri

0-15 dB → Normal

16-25 dB → Çok Hafif

26-40 dB → Hafif

41-55 dB → Orta

56-70 dB → Orta ağır

71-90 dB

71-90 dB → Ağır

91 dB ve üzeri → Çok ağır

Değerlendirme Süreci

İlk belirleme

Sınıf Öğret. ve Rehber Öğr. işbirliği ile
Öğretim durumu hakkında
kısa süre de

Gönderme öncesi

Bilgi toplama

Müdahale programı
hazırlama

Müdahale programını
uygulama-değ.

Gönderme

Ayrıntılı değerlendirme

Eğitsel değ.

Tanılama

Özel Eğitim Hizmetlerine Uygunluğuna Karar Verme

Bep hazırlama

İzleme ve değerlendirme

Eğitsel Değerlendirme - Tanılama Süreci

- Tıbbi tanı ile tanılama süreci başlar.
- Sağlık kuruluşundan tıbbi tanı alır.
- Tıbbi tanı alan öğrenci ne tür eğitsel karar vermek amacı ile RAM'larda bulunan özel eğitim değerlendirme kurulu tarafından eğitsel değerlendirme ve tanılama yapılır.

Öğrenci, tıbbi
tanılama sonrasında
bir yeterlilik almış
olması durumunda

Özel
Eğitim
Hizmetlerinden
faydalana bilir.

Aldığı yeterlilik tanısı
eğitsel performansını
olumsuz yönde
etkilemesi durumunda

Eğitsel ihtiyaçları karşılamada
özel yada hizmetlere ihtiyaç duyması

- Özel eğitim hizmetlerine uygun olduğuna karar
verilen öğrenciler için **özel eğitim değerlendirme
kurulu** raporu düzenlenir.
- Yönlendirme ve yerleştirme süreci başlar.

Kaynaştırma
bütünleştirme yoluyla
sınıfta eğitim

Özel eğitim okulunda
yada sınıfında eğitim

Destek Eğitim Modelleri

- En az kısıtlayıcı eğitim ortamı yerleştirme seçeneği.
- Evinden, ailesinden ve toplumdan en az şekilde ayrılması.

Özel Eğitim Öğrencilerinin Eğitim Ortamları

- Yatılı özel eğitim okul ve kurumları
- Gündüzlü özel eğitim okulu ve kurumları
- Özel eğitim sınıfı
- Yarı zamanlı kaynaştırma / bütünleştirme
- Tam zamanlı kaynaştırma / bütünleştirme

Kaynaştırma; Özel eğitim ihtiyacı olan bir öğrencinin okul programına uyum sağlaması beklenir

Bütünleştirme; Okul programının ve çevresinin öğrencimizin gereksinimlerini karşılamalı

BEP'in Özellikleri

- Özeldir.
- Bireyselleştirilmiştir.
- Yıllık olarak hazırlanır.
- Öğrenciyle ve ailesiyle paylaşılan bir belgedir.
- Düzenli olarak gözden geçirilmelidir.
- Öğretim yöntemleri ve stratejilerini belirtir.
- Hedefler ve amaçlar belirtir.

BEP Geliştirme Birimi

BEP geliştirme biriminde okul müdürü yada bir müdür yardımcısı başkanlığında paydaşlar bulunur.

BEP Hazırlama Süreci

Not: Yazılı bir belge olan BEP'in döngüsel bir yapısı vardır.

BEP'te Bulunması Gereken Temel Öğeler

- 1- Öğrencinin demografik özelliklerinin tanınması
- 2- Öğrencinin eğitsel performan düzeyinin tanınması
- 3- Uzun dönemli yada yıllık hedefler
- 4- Kısa dönemli hedefler
- 5- Öğretim yöntemleri ve materyalleri
- 6- Zamanın başlama, bitiş tarihleri
- 7- Uygun değerlendirme yöntemleri ve ölçütleri
- 8- Ek hizmetler

Performan Düzeyinin Tanımlanmasında Dikkat Edilecek Hususlar

- Öğrencinin şimdiki performansını yansıtmalı.
- Performans düzeyinin ölçülebilir, gözlenebilir ifade edilmesi
- Bilir, tanır yada hisler yerine okur, söyler yada gösterir gibi gözlenebilir ölçülebilir ifadeler kullanmalı.

Kısa Dönemli Hedeflerin Temel Öğeleri

Birey Davranış Ölçüt Koşul

Özel eğitim öğrencileri için yapılan;

1- Fiziksel Düzenleme

Sınıf ortamının genel fiziki yapısı

Sınıf ortamındaki araç gereç düzeni

Ulaşılabilirlik

2- Sürece Yönelik Düzenlemeler.

3- Sınıf İklimine Yönelik Düzenlemeler.

4- Öğretimsel Düzenlemeler

5- İşleyişle İlgili Düzenlemeler

Özel Yetenek

- Terman'a göre (1900 başı) üstün zeka; standart zeka testlerinde %1'lik üst dilim ile tanımlanabilir.
- Marlan Raporuna (1932) göre üstün zeka; genel zihinsel yetenek, özel akademik yetenek, liderlik yaratıcı düşünme yeteneği, görsel ve performans sanatları psikomotor becerilerin bir yada birkaçında olağanüstü yeteneğe sahip olmak.
- MEB(2013) özel yetenekli birey; zeka, yaratıcılık sanat, liderlik kapasitesi, motivasyon veya özel akademik alanlarda yaşlarına göre yüksek performans gösteren birey.

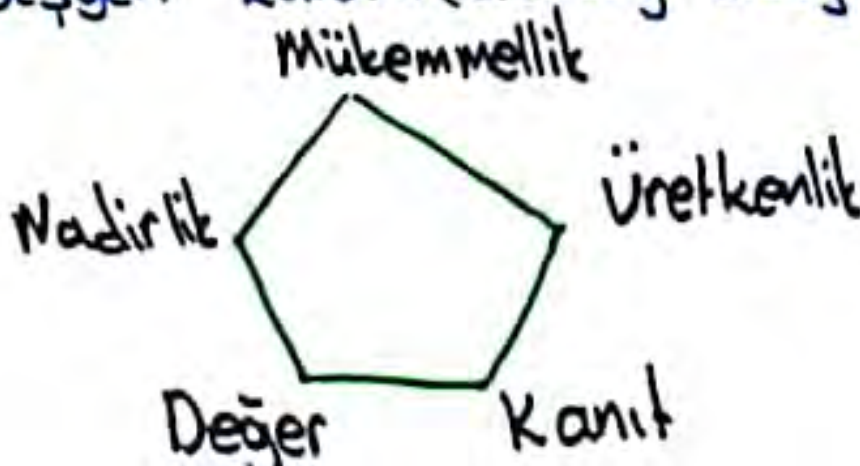
Özel Yetenek Kuramları

• Bileşenlerden → • Gelişimden → • Değerlerden bahsederek

1. Üçlü halka kuramı (Kenzuli 1976)

- Normal üstü yetenek
- Yaratıcılık
- Motivasyon

2. Beşgen kuramı (Stenberg Zhang 1995)

3- Bulanık Kuram (Sak, 2021)

Bireydeki Yetkinlikler $\xleftrightarrow{\text{etkileşim}}$ Uyarıcılar

4- Ayrımsal Üstün Zeka Kuramı (Gagne)

Üstü Zeka

Doğuştan gelen
Kapasite

%10 ise

Bireysel Katalizör

Gelişimsel Süreç

Çevresel Katalizör

Şans faktörü

Üstü Yetenek

Yetenek
alanları

Özel Yeteneklilerin Özellikleri

- Dil gelişimi aklarılarına göre ileri düzeydedir.
- Erken okuma ve yazma becerisi görülür.
- Meraklı olma, çok soru
- Mantık, muhakeme gibi becerilerde erken gelişim.
- Geniş hayal gücü, yaratıcılık.
- Asenkronize gelişim.
Okumay erken ama kas gelişimi zayıf yazma geç olabilir.
- Duygusal açıdan duyarlı, Empati erken gelişim
- Mükemmelliyetçilik,
- Liderlik eğilimi, geniş ilgi alanı, derinleşme ilgi

Özel Yeteneklilerin İçindeki Özel Gruplar

- 1- Özel öğrenme güçlüğü ve özel yetenek
- 2- Savant sendromu
- 3- Williams sendromu
- 4- Deha çocuklar

Neden Tanılama

Bireyin → güçlü ve zayıf yönlerini ortaya çıkarma amacı

Tanılama Aşamaları

- Aday gösterme → Aday gösterme formları kullanılabilir.
- Tarama → Grup zeka testleri, başarı testleri kullanılabilir.
- Detaylı ölçme → Bireysel zeka test, ürün test, başarı testleri ^{deneyim}
- Karar → Bilgilerden elde edilen puanlar - veriler birleştirilir. Bir ekip özel yetenek tanısına karar verir.

Özel Yeteneklerin Tanılamaında Dikkat Edilecek Hususlar

Alana özgü tanılama

Programla uyumlu araç seçimi

Geçerli ve güvenilir araç seçimi

Her aşamada hata yapmamaya özen gösterilmeli

Doğru zamanda ve birden fazla kez tanı sırası verme

Tavan efekti yaşanmaması için tedbirli olma

Özel Yeteneklilerin Eğitiminde Farklılaştırma

- Gruplama
- Zenginleştirme
- Hızlandırma

1- Gruplama Türleri

- Tam zamanlı homojen gruplama → Tam özel sınıf → Fen
lileri
- Tam zamanlı karma gruplama → Normal sınıf
- Yarı zamanlı geçici gruplama → Destek eğitim odası

2- Zenginleştirme türleri

- Bağımsız çalışmalar ve projeler
- Saha gezileri
- Yarışlar
- Eleştirel düşünme teknikleri
- Davetli konuşmacı

3- Hızlandırma türleri

- Sınıf atlama
- Sınavla ders germe
- Üstün ders alma
- Müfredat daraltma
- Okula erken başlama
- Erken mezun olma
- Onur sınıfları

Türkiye'de Özel Yeteneklilere Eğitim Veren Kurumlar

Okullar

Fen liseleri,
konservatuvarlar,
destek eğitim odaları

Okul sonrası programlar
BİLSEM,
Üniversite tabanlı
programlar

ÜYEP: 2007 yılında Anadolı Üni. bünyesinde okul sonrası, Üniversite temelli bir program olarak kurulan Üstün Yetenekli Eğitim Programı 2014 yılında Üstün Yetenekli Uygulama ve Araştırma merkezi haline gelmiştir.

ÜYEP Merkezi

- Tanılama
- Grup eğitimi
- Öğrenci danışmanlığı
- Aile danışmanlığı
- Aile semineri

Fen liseleri
Sosyal Bilimler Liseleri
Güzel sanatlar
Spor liseleri
BİLSEM

En az 3 yıl öğretmenlik yapmış olmak.

Not: Anadolı, Hacettepe, Ege, İnönü, Karabük ve Bilen Erciyes Üniversitelerinde Üstün Yetenekli Uygulama ve Araştırma merkezleri kurulmuştur.

Özel Yetenekli Öğrencilerin Öğretmenleri

- Öğrencinin görevlerini onun düzeyine ve hızına uygun vermelidir.
- Ödevlerde tekrarlara ve alıştırmalara ağırlık vermemelidir.
- Yaratıcılığı geliştirmeye yönelik teknikler kullanılmalı.
- Tartışma, proje, drama gibi zenginleştirme çalışmalarına yer vermeli
- Analiz, sentez ve değerlendirme basamaklarını içeren çalışmalar yapılmalıdır.
- Öğrencileri çalışmalarını sunacakları gerçek dinleyici izleyicilerle buluşturmalıdır.
- Çocuğun başarıları mutlaka ödüllendirilmeli.

Bilmenin Yolları

- Deneyim → Duygusal algı
- Görüş birliği → Diğer kişiler ile görüş alışverişi
- Uzman görüşü → Uzmanlık alanına dayalı görüş alma
- Mantık → Duygusal veriyi zeka ile işleme
- Bilimsel yöntem → Sistematiik süreç izleme
↓
Doğru bilgiye götüren tek yol.

Bilimsel Yöntemin Aşamaları

- a) Problemin fark edilmesi
- b) Problemin tanımlanması
- c) Çözüm önerilerinin tahmini
- d) Araştırma yönteminin geliştirilmesi
- e) Verilerin toplanması ve analiz
- f) Karar verme ve yorumlama

Her araştırma fitri bir araştırma problemi olabilir mi?

- Akla yatkın olmalı
- Önemli
- Açık ve anlaşılır
- Ölçülebilir olmalı
- Kapsam
- Özgün olmalı
- Etik

Problemin olması gereken özellikleri

Alanyazın Kum Saati Modeli

- Başarıyı etkileyen faktörler
- Bilimsel, psikolojik demografik
 - Araştırma konusu ve alt konulara ilişkin bilgi ve çalışma sonuçları kapsamlı olarak tarama
- Psikolojik
 - Araştırma problemi alanına ilişkin tarama
 - Araştırma problemi ile ilgili tarama
 - Araştırma sonuçlarının yorumlanması ve tartışılması için tarama

Alanyazın Kaynaklar

Birincil kaynaklar

- Araştırma raporu: Tezler
- Araştırma makaleleri
- Özgün kitaplar

İkincil kaynaklar

- Ansiklopediler
- Çeşitli kaynaklardan elde edilen kitaplar
- Derleme makaleleri

Değişkenler

Yapı / Özellik

- Nitel**
 - ör. dersin verisi
 - ör. başarı
 - ör. cinsiyet
- Nicel**
 - ör. başarı
 - ör. kardeş sayısı
 - ör. derse karşı tutum

Değer

- Sürekli**
 - ör. başarı
- Süretsiz**
 - ör. kardeş sayısı
 - ör. dersin verisi
 - ör. başarı

Neden Sonuç

- Bağımlı** → başarı, derse karşı tutum
- Bağımsız** → 1. kardeş sayısı, dersin verisi
- Değiştirilebilir
- Seçilmiş → cinsiyet
- Dışsal - test edilemeyecek online ders

Yaratıcı Problem Bulma

- içsel değerlendirme
- kişiler arası değer.
- seçici karşılaştırma

Bulma

- sorgulama
- biloj arama
- iraksak düşünme

Yaratıcı Problem Bulma Düşünürler

Basadur → problem bulma

Mumford → problem oluşturma

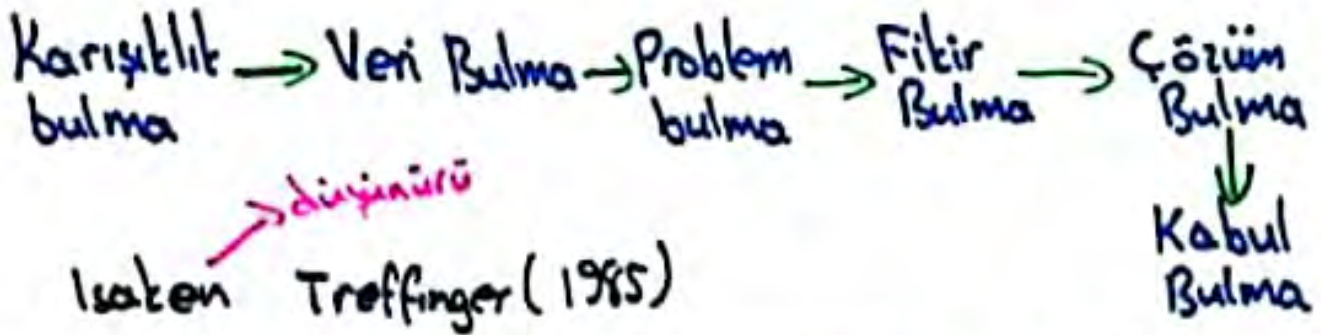
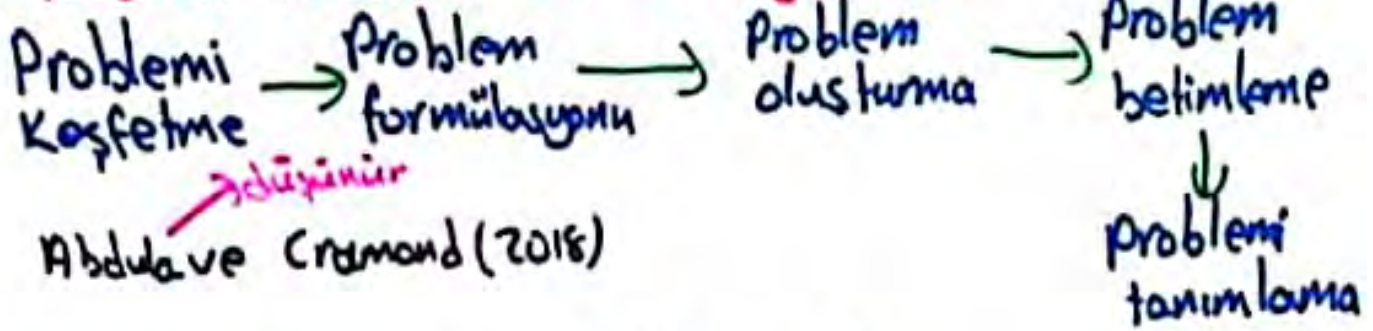
Parnes → gerçekçi bulma

Hadornard → hazırlık

Wallas → hazırlık

Osborn → gerçekçi bulma
beyin fırtınası

Yaratıcı Problem Bulma Hiyerarşisi

Evren → Hedef Evren

Araştırmacının ulaşmak istediği ancak ulaşması güç olan soyut evren

Evren → Ulaşılabilir Evren

Araştırmacının ulaşabileceği somut evren

Örneklem: Bilgi toplamak için evrenden çalışmak için seçilen evrenin sınırlı bir parçası.

Örnekleme: Evrenden örneklem için birim çekme işlemi.

Örneklem değeri: Elde edilen verilerden hesaplanan ve örnekleme betimlemede kullanılan değer.

Örnekleme Birimi

eleman örnekleme

Okul listesinde okullar → küme ör.
seçilirse

Öğrenci listesinde öğrenci → eleman ör.
seçilirse

Küme Örnekleme

Örnekleme Yöntemleri

- Araştırmanın Amacı
- Evrenin tanımı
- Veri toplama teknikler
- Zaman
- Sahip olunan olanaklar

Örnekleme Yönteminin Sınıflandırılması

- Evren biriminin seçiminin olasılıklı olup olmama durumu

→ olasılıklı
→ olasılıklı olmayan

- Örnekleme Aşamaları

→ tek aşamalı
→ çok aşamalı

- Evren biriminin seçkisiz olup olmama durumu

→ seçkisiz ^{istatistik}
→ seçkisiz olmayan

Araştırmaların Sınıflandırılması

Nitel (Pozitivist) • Normal olarak gözlemler ölçülüp analiz edilir

Temel alınan felsefe

→ Nitel (Anti-Pozitif) • Sürece odaklı. Gerçekliğin olduğu bağlam

→ Karma (Pragmatik) • Olayları hem süreç hem sonuç odaklı

Tarama Araştırmalarında Dış ve İç Geçerliliği Etkileyen Durumlar

- Denek kaybı (eksik cevaplar, anketi cevaplamama)
- Orta ve katılımcının samimi görüşlerini belirtme olarak tanımlanması
- Veri toplayan kişinin tutumu
- Soru sayısının çok olması, motivasyonun düşmesi

Korelasyonel Araştırması

İki yada daha çok değişken arasındaki ilişkinin, değişkenler üzerinde herhangi bir müdahale olmaksızın incelenmesi.

- Karşılıklı ilişkileri anlama
- Değişkenler arası ilişkileri ortaya çıkarma
- Üst düzey araştırmalar için ipuçları sunma

Korelasyonel Ar. Türleri

1-Keşfedici Korelasyonel

- Değişkenler arası karşılıklı ilişkileri belirlemeye çalışır.

2-Yordayıcı Korelasyonel

- Gerçekte oluşturulan matematik bir model var.
- Bilinen bir değerden bilinmeyen bir değere belirlemeye çalışır.

Nedensel Araştırma

- Tek bir grup üzerinde çalışma.

Nedensel Karşılaştırma Araştırması

- Birden fazla grupta çalışılır.

Deneyisel Araştırmaların Özellikleri

- 1- Grupların karşılaştırılması → Kontrol yada karşılaştırma grubu
- 2- Bağımsız değişkenin manipüle edilmesi → Değiştirilebilir
- 3- Seçkisiz → Kurallı: Deney grubu atamada seçkisizlik
Kurallı
- 4- Dışsal değişkenlerin kontrolü
 - Eşleştirme
 - Seçkisizlik
 - Dışsal değişkeni sabit tut.

Faktör Sayısına Göre Deyesel Araştırma

a) Tek faktörlü
deneysel aras.

b) Çok Faktörlü
Deneysel Aras.

Deneme Koşullarına Göre Deneysel Araştırma

a) Gruplar arası

b) Gruplar ~~arası~~
iç desenler

c) Karışık
desenler

Denek Sayısına Göre Deneysel Araştırma

• Tek desenler
denetli

• Çok denetli desenler

• Gerçek deneysel

• Yarı deneysel

• Zayıf deneysel

NİTEL ARAŞTIRMA

• Dünyayı dönüştürme kabiliyeti

• Örüntü temalar

• Yorumlayıcı doğal yaklaşım

• Anlam

• Tümdengelim/Tümevarım

→ Tanımlayan
bilim insanları
var.

Nitel Araştırmanın Özellikleri

• Doğal ortam

• Bütüncül yaklaşım

• Yansıtıcılık

• Zengin betimlemeler

• Temel araç olarak araştırmacı

• Çoklu yöntemler

• Sürece yönelik

• Doğrudan veri toplama

Nitel

- Tümevarımsaldır.
- Esnek ve dinamikdir.
- Doğrusal ve ardışık değil.
- Sürekte ortaya çıkması beklenir.
- Başkalarının nasıl anlamlandırıldığının analizi.
- Sürdürülebilirlik yok.
- Sözel ifadeler var.
- Sonuçlara uygunluğa bakılır.
- Alan uzmanları belirler.
- Mantıksal analiz tercih.

Nicel

- Niçin olacağını tahmin etmek için var olan bilgilerden yara
- Zaman zaman değişim dahil ancak bu istenmez.
- Genellikle doğrusaldır.
- Başlangıçta hipoteze sadık kalınır.
- İlişkileri tanımlamak ve tahmin etmektir.
- Sürdürülebilirlik var.
- Sayısal değerler indirge
- Değerlere çok önem veril
- Seçkisiz seçim yöntemi
- İstatistiksel olarak

Nitel Araştırmanın Aşamaları

Nitel Araştırma Türleri

1- Durum Çalışması: Sınırlandırılmış bir sistem.

- Sınırların kesin hatları belirgin olmaması.

- Birden fazla veri kaynağı.

- Birey, olay, sosyal grup, sınıf, ortam, sistemleri derinlemesine inceler.

Durum Çalışması Türleri

Tarihsel → Gözlemsel → Hayat hikayesi → Durum analizi
örgütlenme

Çoklu Alan ← Çoklu durum

2- Eylem Araştırması Eğitim sisteminde sosyal bağlam

- Sosyal Çevre
- Öğretmen
- Yönetici
- Veli

- Öğrenci
- Sosyal Çevre ele alabiliriz.

Eylem araştırmasında izlenecek yol

Plan → Eylem → Veri Toplama → Yansıtma

↑ ↻ Döngüsel dir

Eylem araştırmasının aşamaları

Tanımlama → Tanımlama → Geliştirme → uygulama ve Değ. → sonuçla paylaş.

3- Fenomen : • Duyularla algılanan her şey. TDK 2021
(Görüngü) • Bireyin başına gelen olay, yaşantı
Araştırma • Olgu diye tanımlanabilir.

- Yaşantıları nasıl oluşturunuz?
- Neye cevap arıyoruz?
- Gerçek deneyimler nelerdir?
- Bireyler görüngüleri nasıl anlar?
- Bir görüngüyü birey nasıl anlamlandırmakta?

Kurubacak
(2017)

Fenomenolojik Araştırma Düşünürleri

- Husserl • Heidegger • Sartre • Merleau-Pont

↓
duygu var
öz bir nitel
araştırmadır.

Fenomenolojik Araştırma Türleri

- Bireysel fen. • Ampirik fen.
- Diyaloğlu fen. • Hermenötik yorumlayıcı fen

Fenomenolojik Araştırmanın - Asamaları

- Fenomenin sezilmesi ve algılanması
- Fenomene odaklanılması
- Fenomenin belirlenmesi

4- Etnografik : Bir insan grubuna ve bu grubu
Araştırma farklı kılan kültürel temellere ilişkin
sosyal bilimsel betimlemedir.

- İnsanların dünyasını betimleme.
- Bir grubun davranışı doğrudan gözlemleyebiliriz
- Antropoloji geleneginden gelir.

Öğretmen betimlemeleri;

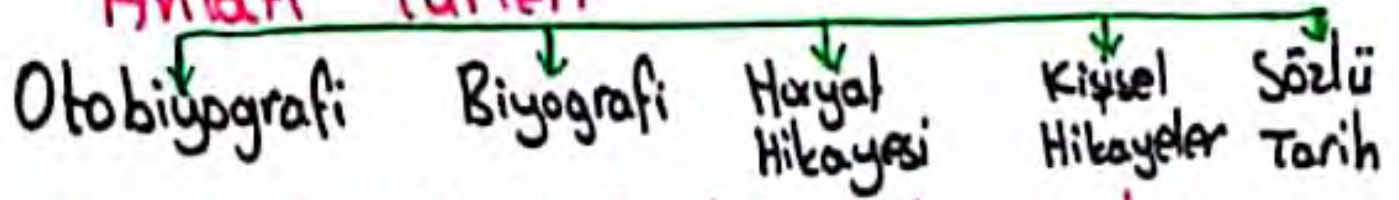
- Öğrencilerin sınıf betimlemeleri yer aldığı yazı
- Öğretmen - öğrenci sunumlarının yer aldığı ses kayıt.
- Sınıf tartışmalarına ait video kayıtları
- Ders planı
- Öğrenci çalışmalarının örneklerini içerebilir.

Etnografik Araştırmanın Özellikleri

- Aynı kültürü paylaşan grubun nasıl çalıştığı, nasıl hareket ettiğine dair bilgi verir.
- Veri analizi için anahtar kelimeler → emik
etik
kültürel yorum
- Geniş bir alan çalışmasını, mülakatlar, gözlemler, semboller, çeşitli veri kaynaklarını kullanmayı gerektirir.

- 4- Anlatı : • Yaşam öykülerinin analiz edilme süreci
Araştırma • Olumlu/olumsuz bir durumun hikayelenmesi
- D. Jean Clandinin Michael Connelly
çalışan kişi çalışan kişi
 - Ardışık olarak olayların dizilmesi
 - Hikayeyi kronolojik sıraya koyması

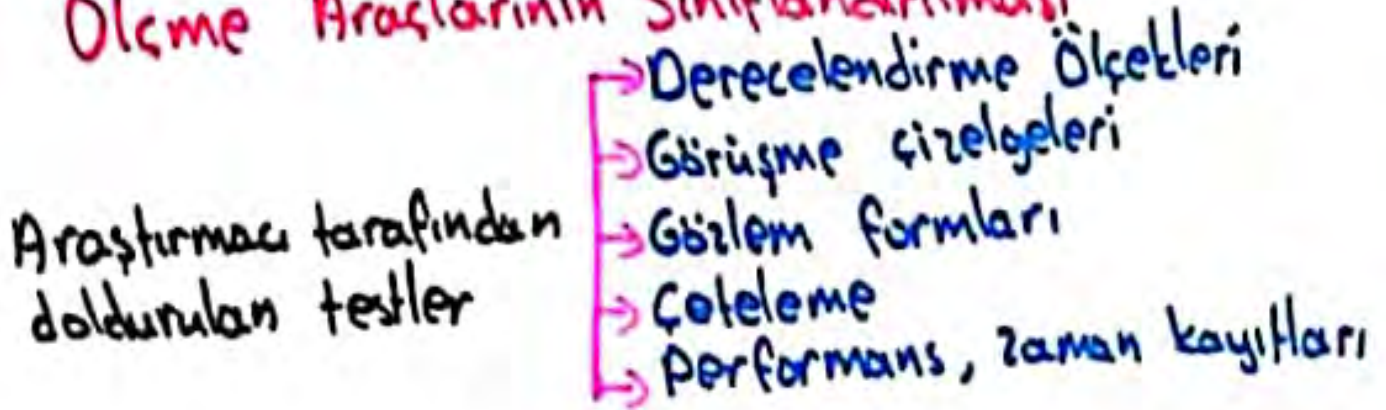
Anlatı Türleri

Veri toplamada kullanılan farklı araçlar

- Anket
- Görüşme
- Testler
- Derecelendirme Ölçekleri

Ölçme Araçlarının Sınıflandırılması

- Anketler
- Öz-değ. kontrol listeleri
- Tutum ölçekleri
- Kişilik envanterleri
- Başarı-yetenek testleri
- Performans testleri

Güvenirlilik

• Tek Uygulamaya Dayalı yöntemler

- Kuder - Richardson • Doğru Yanıt 0
Evet - Hayır
- Cronbach Alpha • Derecelenmeli cevap sor.
- Hoyt'un Varyan Analizi
- Testi yarılama • İki yarı için Pearson
• Testin tamamı için
Spearman Brown

• Değerlendirmeciler Arası tutarlık

• Ölçmenin Standart Hatası

• İki uygulamaya dayalı yöntemler

- Eş değer formlar yöntemi
 - Korelasyon katsayısının yüksek olması
 - Standart sapma ve ortalamı eşit olması
- Test-tekrar test yöntemi
 - Kararlılık kat sayısı: 0-1 arası

Girişimlik: İlk kez Fransız ekonomist Richard Cantillon (1755) kullanmış.

Girişimci sosyal ve ticari açıdan katma değer yaratan birey diyebiliriz.

Öğretmen Girişimciliği

Deneysel öğrenme
Probleme dayalı öğrenme

Yaratıcı problem çözümü
Disiplinlerarası öğrenme

Öğretmen Girişimci Davranışları

- İnovasyon
- risk alma
- bir projeyi planlama ve yönetme yeteneği,
- İnisiyatif alma ve
- dış kaynak arayışı

Yenilik

- Bir fikir, ürün veya süreç olabilir.
- Yeni olarak algılanan bir şey vardır.
- Kısa süre içerisinde algılanır.
- Var olandan farklı ve orijinaldir.

Proje Yöneticisinde Hangi Özellikler Olmalı?

- Genel yönetim
- Liderlik
- İletişim
- Müzakere
- Problem çözme
- Şirket içi etkin.
- Uygulama alanı bilgisi

Proje Yaşam Döngüsü

Kapsayıcı Eğitim

Ballard 1995 Özel gereksinimli çocukların ihtiyaçları

Kurt & Gross 2014 Bir öğrencinin genel eğitim faaliyetlerine katılması için tüm ihtiyaç destek erişmesini

Hodkinson 2020 Tüm çocukların "eğer"siz ve "ama"sız genel eğitim sınıflarında bir arada

Graham 2020 Engelleri ortadan kaldırmayı, tüm öğrencilerin aynı yaştaki akranları ile öğrenme

Kapsayıcı Eğitim

- Çeşitlilik
- Katılım
- Ardıyet
- Adalet
- Halk Temelli Yaklaşım

Kapsayıcı Eğitimin Gerekseleri

- **Eğitimsel Gerekseler:** Okullarda tüm çocuklar birlikte eğitim alabilir. Bireysel farklılıklara yanıt verir.
- **Sosyal Gerekseler:** Farklılıklara karşı tutumları değiştirir, insanları barış içerisinde bir arada yaşamaya teşvik.
- **Ekonomik Gerekseler:** Uzmanlaştırmış kişilerle, farklı türde okullarda verilen hizmetlerden oluşan karmaşık bir sistemden daha az maliyetli olabileceği düşünülmekte.

BM Engelli Hakları Sözleşmesi Kapsayıcı Eğitimi
İşler hale getiren, 24. Madde Kapsayıcı Eğitimi
hakkını dile getiren İlk hukuki örneğidir.

1982 Anayasası 10. madde: Herkes dil, ırk, renk
cinsiyet, siyasi düşünce, din, inanç gibi sebeplerle
ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

42. madde: Kimse eğitim ve öğretim hakkından
yoksun bırakılamaz. Devlet durumları sebebiyle
özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı edecek
tedbirleri alır.

Kapsayıcı Eğitim ve Paydaşları

- Öğretmen
- Veli
- Okul yöneticisi
- Sivil Toplum Kur.

Sivil Toplum Kuruluşları:

Milli Eğitim Vakfı (MEV)

Türkiye Eğitim Vakfı (TEV)

Türkiye Eğitim Derneği (TED)

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV)

Sivil Toplum kuruluşları Özellikleri

Farklı alanlardaki örgütlenmeler

Kar amacı yok

Gönüllü, üçüncü bağımsız

Uzman Öğretmenlik Özetleri

1- Eğitim Sürecini olumsuz etkileyen öğeler.

- Öğreneni olumsuz etkiliyor. Eğitim sürecinde bu öğelere yer verilmemelidir.

UNESCO: Öğrencileri ayrımcılığın aza indir.
Farklı ihtiyaçlarına dikkat et.

UNICEF: Her çocuk aynı okula gitmeli.

Kapsayıcı Eğitim

A-) • Eşit • Adil

- Farklılıklara saygılı eğitim anlayışını destekler.

B) Öğrencilerin

- Gereksinimleri
- İhtiyaçları
- Tercihleri
- Kişisel özelliklerini

dikkate alır.

Kapsayıcı Eğitim

Ballard 1995 Özel gereksinimli çocukların ihtiyaçları

Kurt & Gross 2014 Bir öğrencinin genel eğitim faaliyetlerine katılması için tüm ihtiyaç destek erişmesini

Hodkinson 2020 Tüm çocukların "eğer"siz ve "ama"sız genel eğitim sınıflarında bir arada

Graham 2020 Engelleri ortadan kaldırmayı, tüm öğrencilerin aynı yaştaki akranları ile öğrenme

Kapsayıcı Eğitim

- Çeşitlilik
- Katılım
- Ardıyet
- Adalet
- Halk Temelli Yaklaşım

Kapsayıcı Eğitimin Gerekseleri

- **Eğitimsel Gerekseler:** Okullarda tüm çocuklar birlikte eğitim alabilir. Bireysel farklılıklara yanıt verir.
- **Sosyal Gerekseler:** Farklılıklara karşı tutumları değiştirir, insanları barış içerisinde bir arada yaşamaya teşvik.
- **Ekonomik Gerekseler:** Uzmanlanmış kişilerle, farklı türde okullarda verilen hizmetlerden oluşan karmaşık bir sistemden daha az maliyetli olabileceği düşünülmekte.

BM Engelli Hakları Sözleşmesi Kapsayıcı Eğitimi
İşler hale getiren, 24. Madde Kapsayıcı Eğitimi
hakkını dile getiren İlk hukuki örneğidir.

1982 Anayasası 10. madde: Herkes dil, ırk, renk
cinsiyet, siyasi düşünce, din, inanç gibi sebeplerle
ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

42. madde: Kimse eğitim ve öğretim hakkından
yoksun bırakılamaz. Devlet durumları sebebiyle
özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı edecek
tedbirleri alır.

Kapsayıcı Eğitim ve Paydaşları

- Öğretmen
- Veli
- Okul yöneticisi
- Sivil Toplum Kur.

Sivil Toplum Kuruluşları:

Milli Eğitim Vakfı (MEV)

Türkiye Eğitim Vakfı (TEV)

Türkiye Eğitim Derneği (TED)

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV)

Sivil Toplum kuruluşları Özellikleri

Farklı alanlardaki örgütlenmeler

Kar amacı yok

Gönüllü, üçüncü bağımsız

Uzman Öğretmenlik Özetleri

1- Eğitim Sürecini olumsuz etkileyen öğeler.

↓
Dışlanma

↓
Eşitsizlik

↓
Ayrımcılık

- Öğreneni olumsuz etkiliyor. Eğitim sürecinde bu öğelere yer verilmemelidir.

UNESCO: Öğrencileri ayrımcılığın aza indir,
Farklı ihtiyaçlarına dikkat et.

UNICEF: Her çocuk aynı okula gitmeli.

Kapsayıcı Eğitim

A-) • Eşit • Adil

• Farklılıklara saygılı eğitim anlayışını destekler.

B) Öğrencilerin

- Gereksinimleri
- İhtiyaçları
- Tercihleri
- Kişisel özelliklerini

dikkate alır.

Uzman Öğretmenlik Özellikleri

Eğitimde Temel Unsurlar

Entegrasyon
(eğitime dahil et)

Dışlanma
(Eğitimden mahrum kalma)

Ayrımcılık
(Farklı muamele
Farklı ortama alma)

Kapsayıcılık
(Eğitimi reform)
et

- 1- **Entegrasyon**: Dezavantajlı bir öğrenci gerekliliği karşılanıyor ise aynı okulda yer almalı. Arkadaşlarından ayrı olmamalı.
- 2- **Dışlanma**: Öğrencinin sahip olduğu bireysel farklılığından (dil, din, renk gibi) eğitiminin **kesintiye** uğratılmasıdır.
- 3- **Ayrımcılık**: Dezavantajlı bir öğrencinin farklı bir ortama, sınıfa alınması.
- 4- **Kapsayıcılık**: Dezavantajlı öğrenci için adaletli ve eşit bir eğitim reformu yapma-
cağım.

Uzman Öğretmenlik Özetleri

-Kapsayıcı Eğitimin Odakları

- Sistem Kapsayıcılık
- Eğitime Erişim Kapsayıcılık
- Sosyal Kapsayıcılık

a) Sistem Kapsayıcılığı: Eğitim sisteminin okulun, öğretmenlerin bireysel, kültürel çeşitliliğe saygı duyması.

- sistemi öğrenci için
 - sınıfları öğrenci için
 - Okulun durumunu öğrenci için
- } geliştirir.

b) Eğitime Erişim Kapsayıcılığı: Tüm bireylerin eğitimini okulda almaktır.

c) Sosyal Kapsayıcılık: Dezavantajlı bireylerin sosyal hayata dahil edilir.

Diğer
Din
mültecilik
Kız öğrenci

} gibi dezavantajlı bireyleri sosyal hayata dahil et.

Uzman Öğretmenlik Özetleri

Kapsayıcı Eğitimin Gerekseleri

1- Eğitimsel Gerekseleri

- Eşit eğitim - öğretim ortamı
- Bireysel ihtiyaçlara cevap
- Nitelikli eğitim ortamı

2- Sosyal Gereksesi

- Farklılıkları fark etme
- Farklılıklara uygun tutum geliştirme
- Sosyal hayatta varolma

3- Ekonomik Gereksesi

- Öğrenciye uygunluk (okulların uygunluğu)
- Dezavantajlı öğrencileri aynı okul ortamına aldığı için maliyet düşürür.

4- Hukuki Gereksesi

- Tüm çocuklar eğitim hakkından faydalanmalıdır. Hukukla altına alınmıştır.
görev

Uzman Öğretmenlik Özetleri

Kapsayıcı Eğitimin İlkeleri

- 1- İhtiyaca uygun eğitim ortamı
- 2- Adalet ve fırsat eşitliği
- 3- Eğitim sürecine katılım
- 4- Öğrenci istihdamı
- 5- Uygun etkinlikler planlamalı
- 6- Öğrenci becerilerinin geliştirilmesi

Kapsayıcı Eğitimin Faydaları

- 1- Adalet ve fırsat eşitliği
- 2- Bütünleştirmeyi sağlar.
- 3- Özgüveni artırır.
- 4- Bakış açısını geliştirir.
- 5- Sosyal ilişkileri düzenler.
- 6- Ön yargıyı azaltır.
- 7- Empati yeteneğini geliştirir.

Uzman Öğretmenlik Özetleri

Kapsayıcı eğitimde yer alan gruplar

1- Etnik köken → mültecilik, göçmen olma

2- Cinsiyet

3- Dini inanç → mezhebi, dini inancı farklı olması

4- Sosyoekonomik düzey

5- Özel gereksinim, Fiziksel yetersizlik

Kapsayıcı Eğitimde Engeller

- Öğretmen k. • İdareci k. • Veli k. • Fiziki ortam k.
- Öğrenci k. • Çevre k. • Müfredat kaynaklı

A- Öğretmen Kaynaklı Engeller

- Öğrenciyi güdüleyememesi
- Etkinliklere katılım sağlayamama
- Ölçme araçlarını kullanamama
- Farklılıklara duyarsız olması
- Ortamı düzenleyememe

B- İdareci Kaynaklı Engeller

- Öğretmen motivasyonunu sağlamamak
- Ortamı düzenleyememe
- Okul veli işbirliğini sağlamamak
- Öğrenci ve personel desteği sağlamamak

C- Müfredat ve Ders Kitabı Kaynaklı Engeller

- İçerik hazırlayamama Pasif Etkinlik
- İhtiyaçları karşılayamama
- Düşük algılanabilirlik

D- Öğrenci Kaynaklı Engeller

- Sürece dahil olmaması
- Okula adapte olamaması
- Öğrencinin güdülenmemesi

E- Veli Çevre Kaynaklı Engeller

- İsteksiz veli
- Okula fazla müdahale
- Sert kış şartları
- Öğrencinin evde destenmemesi

İklim Değişikliği

Atmosfer, yeryüzünden ısı enerjisi ve nem kazanır. Kazandığı bu nem atmosfer dolasımı ve okyanus akıntıları yoluyla yeniden dağıtılır.

Hava; Herhangi bir yerde herhangi bir andaki kısa süreli durum.

İklim, yeryüzünün herhangi bir yerinde uzun yıllar boyunca gözlenen hava koşulları.

İklim değişikliği, Nedeni ne dursa olsun iklim koşullarında geniş ölçekli, kalıcı ve uzun süreli değişiklikler bulunmasıdır. uzun süreli ve yavaş gelişen değişiklik.

• Türkiye'de hava

Yazın → Azor yüksek basın.
Kışın → Sibirya yüksek basın.

Aridite, Sürekli yağış ve nem açığı koşulları ya da hidroklmatolojik kuraklıktır.

Kuraklık, hidrolojik, tarımsal ve meteorolojik kuraklık gibi bir ayrıma girmeden,

• Su açığı ve yetersizlik

• Doğal su varlığının belirli bir zaman süresince

ve bölgesel ölçekte uzun süreli ortalamasının altında olma durumu

İklim Değişikliğinin Nedenleri

- Milankovitch döngüleri
- Günesten gelen enerji miktarının değişmesi
- Okyanus ve atmosferik süreçler
- Volkanik püskürmeler ve havadaki birikimleri
- İnsan etkinliklerinden kaynaklı sera gazları artışı

Dünya ve Çevre Üzerine Etkisi

- Groland ve Antartik buzullarının erimesi
- Kuzey Buz Denizi'nde erime
- Dünya dağ buzullarında erime
- Deniz seviyesinde yükselmeler
- Okyanus asitlenmesinde rekor seviye
- Mercan resiflerinin %95'i ölmekte
- Sel, kasırga, kuraklık, orman yangınları afetler

UNCCD → BM Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi

Güneş Işını → Radyasyonu da demek.

Radyant enerji → Güneş ışıması

Güneş ışıması → Güneş sabiti demek.

tutarı

↓
1367 W/m² 1,96 kw.

Güneş; yerküre ve atmosfer birlikte muazzam bir ısı motoru oluşturur.

Yer küre Üç Hareketi

Rotasyon: Dünya'nın kendi eksenini etrafında dönmesi. Günlük döngü.

Revolasyon: Dünya'nın Güneş'in çevresinin yörüngesini izleyerek dönüşü.

Presezyon: Kendi eksenini etrafında dönüşü sırasında yalpalaması.

İklim Zorlama Etmenleri

1- Levha tektoniği

2- **Orbital zorlama:** Dünya'nın yörüngesindeki değişiklik, kendi ekseninin eğimindeki değişiklik.

3- Güneş enerjisinin şiddetindeki değişiklik.

Küresel iklimin 5 Bileşeni

Atmosfer →

Hidrofer → su küre

Kriyosfer → buz küre

Litosfer → taş küre

Biyosfer → yaşam küre

İklim Sisteminin İçsel Bileşenleri

- Atmosfer
- Okyanuslar
- Deniz buzunu
- Kara yüzeyleri
- Kar örtüsü
- Hidrolojiyi

İklim Sisteminin Dış Bileşeni

- Kara ve deniz dağılışı
- Yer küre yörüngesi
- Güneş yer geometrisi
- Okyanus tabanı
- Güneş ve güneşin enerjisi
- Okyanus ve atmosfer

İklim Değişikliği Diplomasisi Paydaşlar

- Devletler
- Sivil toplum
- İş dünyası
- Yerel yönetimler
- Akademi

Not: Bu paydaşlar iklim değişikliği ile mücadelede önemli paydaşlardır

İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi

BMİDÇ → Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi

- Haziran 1992'de Brezilya'nın Rio kentinde imzaya açıldı.
- Sözleşme 21 Mart 1994 tarihinde yürürlüğe girdi.

Not: Türkiye 2000 yılına kadar yükümlüklerini yerine getiremeyeceği gerçeğiyle BMİDÇS'yi imzalamamıştır.

Not: Türkiye, BMİDÇS'ye 24 Mayıs 2004'te Ek 1 ülkesi olarak kabul edildi.

- **BMİDÇS'nin nihai amacı;** Atmosferdeki sera gazı birikimlerini, insanın iklim sistemi üstündeki tehlikeli etkilerini önleyecek bir düzeyde durdurmayı başarmaktır.

Not: Sözleşmenin kalbini oluşturan madde:

- Gelişmiş ülkelerin sera gazı salınımını 2000 yılına kadar 1990 yılı düzeyinde tutmaları

Sera gazının yutak ve hazneleri

- Ormanlar
- sulak alanlar
- toprak

BMİDÇS Kyoto Protokolü; İnsan kaynaklı sera salınımlarını 2000 sonrasında azaltmaya yönelik yasal yükümlükleri düzenlemektedir.

Sera Gazları Neler

- CO_2
- CH_4
- N_2O
- Hidrofluorokarbonlar
- Perfluorokarbonlar
- Sülfür heksafluorid

Not KP ve Kyoto düzenlerinin uygulanmasına ilişkin yasal kuralların çerçevesi → Temmuz 2001 Bonn Anlaşması ile çizildi.

Not: Türkiye Kyoto Protokolü'ne katılımı

↓
26 Ağustos 2009

Not: Türkiye gelişmiş ülkeler arasında bulunmadığı ve bu yüzden sera gazı salınımı azaltma yükümlülüğü almadığı KP Ek-B yer aldı.

Paris Antlaşması

- Paris Antlaşması BMİDÇS 21. Taraflar Konferansı toplantıya katılan ülkelerin çok büyük bölümünc imzalanarak kabul edildi. imza
- 12 Aralık 2015'te 196 taraf ülkeye kabul edilen BMİDÇS Paris Antlaşması gerekli onay belgelerinin BM'ye sunulması sonucu
- 4 Kasım 2016'da yürürlüğe girdi.
- Paris Antlaşması; tarafların 2020 yılından başlayarak küresel iklim sistemini koruma, salınımları azaltma.
- Küresel sıcaklık artışını sanayi öncesi düzeylerinin 2°C altına çekmek

Paris Antlaşması BMİDÇS ve Kyoto Protokolü
gönüllü Farkı Zorunluluk

Paris Antlaşması diğer iki antlaşmadan farklı olarak gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler şeklinde ayırarak farklı yükümlülükler vermemiştir.

→ Yani Taraflar gönüllü katkıları
farkı

- Paris Antlaşması 5' or yıllık döngülerle izlenir.
- 10 Kasım 2021 yılında Türkiye resmi olarak taraf oldu.

İklim değişikliği ile mücadele

- Emisyon azaltımı
- teknoloji transferi
- finansman ve ekonomik dönüşüm
- kapasite geliştirme
- Orman ve yeniden ormanlaştırma

Sera gazı salımında etkenler

- Ulaştırma sektörü
- Enerji sektörü
- Binalar
- Sanayi
- Şehirleşme
- Tarım, ormancılık
- Arazi kullanımı

İklim değişikliğinden etkilenebilirlik; iklim değişikliği stresinden etkilenme, uyum düzeyi, etkiye aşık olma

İnsan sistemlerine uyum; beklenen iklime ve etkilere uyum

Doğal sistemlere uyum; güncel iklime ve etkilere uyuma

Maladaptasyon; artan sera gazı salınımları olumsuz sonuçların riskinde artısa yol açabilecek yanlış uyum.

Yeşil Çatı Nedir?

Şehirleri daha fazla park ve yeşil alan oluşturur. Çatılara yeşil bitkisel alan oluşturma

- Kentin havasını sogutur.
- Bitkiler atmosfere nem salar.
- Enerji ve saglik Bakim maliyetini azaltir.
- Kentse! Selleri Onler.
- Suyu suzerler.
- Gida guvenligini gelistirir.
- Sosyal uyum ve savunuculugu saglar.

Calvin Döngüsü; organizmaların suellele bitkiler ve alglerin havadaki CO_2 'den yiyecek olusturduđu süredir.

C₃ bitkileri → buğday, pirinç, pamuk, soya fasulyesi, şeker pancarı patates

C₄ bitkileri → mısır, şeker kamışı, tropikal soyun

En yüksek gübreleme yanıtları → yuvarulu ürünlerde var.

BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

- Sürdürülebilir şehirler
- 2030'a kadar atık oluşumunu önleme, azaltma
- Gıda kayıplarının azaltılması
- Doğal kaynakların verimli kullanımı
- Küresel yiyecek israfının yarıya düşürülmesi
- İklim eylemi

Rockström 2009 → İnsanlık için güvenli alan sınırları
Araştırması

- Biyolojik çeşitlik ^{azaldı}
- İklim değişikliği
- Yeni kimyasallar
- Ozonun incelmesi
- Arazi kullanımı
- Taze su kullanımı
- Denizlerin asitlenmesi
- Biyokimyasal döngüler ^{ezik aşıldı}

Döngüsel Ekonomi:

- Tüm malzemelerin tasarımıyla yeniden kullanılabilirliği
 - Yenilenebilir enerji kaynağı ile üretildiği
 - Zehirli kimyasalların azaltıldığı ve yok edildiği
 - Atığın bertaraf edildiği
 - Ürünlerin tüketmekten çok kullanıldığı ekonomi
- Not: Türkiye 2017'den beri Sıfır Atık politikası uyguluyor.

İletişimin Öğeleri

Kaynak ve hedef: Kişiler arası iletişimde kaynak mesajı gönderendir.

Hedef mesajı alır, anlamlandırır ve kaynağa farklı mesaj verir gönderir.

Mesaj-ileti: Hedefe iletilmek istenen herşey mesajdır.

Kanal: Kişiler karşılıklı mesajları farklı yollarla iletir. Söz, beden dili, yazı

İletişim Süreçleri

Kodlama: Mesajın dönüşmesinde kullanılan işaret simge

Kod açma ve yorumlama: Kaynaktan gelen mesajın içeriğinin alınıp çözümlenmesi, anlamın anlaşılması

Geri bildirim: Mesajların doğru anlaşılıp anlaşılmadığının kontrol etmektir. Bir söz, jest, mimik

Gürültü: Mesajın hedef tarafından doğru alınmasını etkileyen şeydir.

İletişimin İşlevleri

- Bireysel
- Toplumsal
- Kültürel

İletişimin Sınıfları

Etkilerine göre iletişim:

→ olumlu → okullarda istenilen
→ olumsuz

Yönüne göre iletişim:

→ Tek yönlü

→ Çift yönlü → okullarda istenilen

Kod sistemlerine göre

→ Sözlü

→ Yıllı

→ Sözsüz

İlişki sistemlerine göre

→ Kiş içi

→ Kişilerarası

→ Grup içi

→ Kitle

Bireylerin konumuna göre

→ Yatay

→ Dikey

Zaman ve mekana göre

→ Yüz yüze

→ Uzaktan

Not: Psikologlar Joseph Luft ve Harrington Ingham 1950 yılında Johari Penceresi Modeli'ni geliştirdi. İnsanların sosyal ilişkilerinde kendisi ile aktarımlarda bulunduğu abartılar ve bulunmadığı abartıları inceler

Johari Pencere Modeli 4 Alan

Açık alan: Kişinin kendi tarafından da başkaları tarafından bilinen alanlar.

Kör alan: Başkaları tarafından bilinen ancak kişinin bilmediği alanı.

Gizli alan: Kişinin kendisinin bildiği başkalarının bilmediği.

Bilinmeyen alan: Kişinin başkalarında bilmediği alanıdır.

Not: Okullarda formal ve informal iki tip iletişim var.

← aşağı yukarı yönlü
hiyerarşik iletişim

↓
okula dair düzenli
yaklaşım.

- İletişim Becerileri**
- Saygı duymak
 - empati
 - etkin dinleme
 - somutlaştırma
 - beden dili kullanma
 - samimi olma

- Dinleme Türleri**
- Vurgulu dinleme
 - Edilgin dinleme
 - Kapsamlı dinleme
 - Empatik dinleme
 - Kritik değerlendirme dinleme
 - Eleştirel dinleme
 - Dikkatle dinleme
 - Etkin dinleme
 - Çözümleyici dinleme

İletişimde Engeller

Alan yazında; Fiziksel ve teknik engeller

Sosyal ve psikolojik engeller

Örgütsel engeller.

Ekolojik sistem yaklaşımı: insan davranışına etki eden iç ve dış kuvvetlerin karşılıklı etkileşimleri üzerinde durur. Birey, aile, grup, topluluk, sosyal ve kültürel çevre arasında ilişki.

Ekolojik sistem yaklaşımının temel prensipleri

- 1- Çocuk modelin merkezinde yer alır.
- 2- Çocuğun hayatında kendisini ve birbirlerini etkileyen farklı sistemler yer almakta.
- 3- Çocuğun davranışları çevresindeki bireylerden ve ilişkilerden etkilendiği gibi çocuk da onları etkiler.
- 4- Çocuğun gelişimi bu sistemlerdeki deneyimlerin niteliğine bağlıdır.
- 5- Sistemler arası ilişkilerin niteliği ve sıklığı da çocuk üzerinde etkilidir.

- mikrosistem : Şuanki ortam. Ev, okul, işyeri v.b.
- mezzo sistem : Mikrosistemlerden oluşan sistem. Kurum, toplum
- ekzosistem : doğrudan bireyi kapsamayan yapılar. Kamu Kurumları
- makrosistem : ekonomik yada siyasî ideolojiler, baskın inançlar

Ekolojik sistem yaklaşımı bütüncü açıyla birey, ailesi, çevresinde bulunan herkes ile toplum analiz edilir.

Okul iklimi

Pakdanel (1988) sınıflandırmasına göre iklim çeşitleri;

Açık iklim: arkadaşça ilişkiler, işleri kolaylaştırıcı

Özentik iklim: yönetici örgütte resmi ve sistematik bir iş yapmak için kendini çalışanlardan uzak tutar.

İdareci iklim: yöneticinin işi kendisi yapması, yasal kurallar, arkadaşça ilişkinin olmaması

Samimi iklim: arkadaşça ilişkiler hakim, örgüt üyeleri işlerin nasıl yapılacağını bildirir.

Babacan iklim: çalışanlar birlikte hareket etmez, grup içinde bölünme, yönetici sürekli kontrol edici

Kapalı iklim: yönetici çalışanları yönlendirmede etkili değil.

Dijital yetkinlik; dijital araç, süreç, olanakların kullanımında içinde bulunan durumla değerlendirmeyi ve karar verebilmeyi kapsamaktadır.

Yeterlik; TDK'na göre; bir işi yapma gücünü sağlayan özel bilgi veya ehliyet. Yeterlik bir işi yapmak için gerekli minimum bilgi ve beceriyi ifade eder.

Dijital yeterlik; Bilgi, iletişim ve işbirliği, medya, bilişim güvenliği, problem çözme ve elastik düşünme gibi farklı okuryazarlık becerileri.

BİT: Bilgi ve İletişim Teknolojileri

Dijital beceri; günlük yaşamda bir sorunu çözmek için bilgi teknoloji becerisini kullanma uygulama yeteneği.

Dijital Beceri

- bilgileri yönetmek
- sorunları çözmek
- yazılım kullanma becerisi
- iletişim kurmak
- içerik oluşturmak için donanım

Yukarıdaki maddelere hakim olmayı gerektirir.

Dijital okuryazarlık; bilişim teknolojilerini etkili, verimli ve güvenli olarak kullanabilmek için minimum yeterliklere sahip olmak demektir.

Dijital dönüşüm; teknolojik adaptasyonu ile veri akışverisi ve otomasyon içeren bütünleşik sistemlerde süreçlerin dijital ortama taşınması, verimli işletilmesi.

Telif hakları; kişinin her türlü fikri emeği ile meydana getirdiği ürünler üzerinde hukukten sağlanan haklar.

Sanayi ve Teknoloji Stratejisi ana bileşenleri

• Yüksek Teknoloji ve İnovasyon \Rightarrow Dijital Dönüşüm Sanayi Hamlesi \Rightarrow Girişimcilik

\Rightarrow Beşeri sermaye \Rightarrow Altyapı

TEDMEM

2021 yılında Öğretmen dijital yeterlikleri incelemiş

Avrupa Birliği Dijital Eğitim Eylem Planı (2021-2023)

Avrupa Birliği üye devletlerin eğitim-öğretim sistemlerinin dijital çağa sürdürülebilir ve etkin bir şekilde uyarlınması desteklemek için yenilenmiş bir girişim. **Hedefi;**

- Yüksek performanslı bir dijital eğitim ekosistemi geliştirmek
- Dijital dönüşüm için dijital beceri ve yeterliklerin geliştirilmesi.

Dijital Çağda Öğretmeni Rolü

- karmaşık ve zor
- dijital çağa ayak uydurabilme
- değişimin taşıyıcısı ve dönüşümün bir parçası

Yeni kavramlar:

- Dijital ayak izi
- Dijital ağ
- Dijital kimlik
- Dijital vatandaşlık
- E- devlet

Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu (ISTE)

ISTE'ye göre dijital vatandaşlık;

- Öğretmenlerin öğrencilerine öğretmekten sorumlu tutulduğu teknolojinin temel bir yönü
- Öğretmenlerin öğrencilerine olumlu ve sorumlu bir şekilde dijital dünyaya katılmaları için ilham vermeleri gerektiğini vurgular.

Bilgisim Etik

- Bilgisayar, iletişim ortamlarında uyulması gereken kurallardır.
- Bilgisim toplumunun bilgisayar kullanımı sırasında uyulması gereken kuralları belirler.
- Temel amaç, kişilerin maksimum fayda, minimum zarar ile bu ortamları güvence altına almak

Kişisel Veriler

- Vatandaşlık numarası
- Öğrencinin adıgı burs
- Öğrencinin not bilgileri
- Öğrencinin kaldığı yurt vb.
- Ad - soyad
- Adres
- Plaka bilgileri

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK)

- 2016 yılında 6698 sayılı KVKK Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Buna göre;

- Kişisel verilerin toplanması hukuka ve dürüstlük ilkesine uyulması
- Elde edildiği kaynaklar açık ve net olması
- Verilerin doğru ve güncel olması
- Meşru ve gerekli amaçlar için toplanıyor ve işleniyor olması
- Zamanı geldiğinde bu verilerin imha edilmesi

Sanayi Devrimi Süreçleri

- Birinci Sanayi Devrimi → buhar gücü ile üretim
- İkinci Sanayi Devrimi → Petrol ve elektrik gücü
- Üçüncü Sanayi Devrimi → bilişim teknolojileri ile üretim
- Dördüncü Sanayi Devrimi → Otonom sistemlerle üretim

Meslek Yeterliklerinin Belirlenmesinde 4 Basamak

- Uzman görüşlerini toplamak
- İşveren ve yöneticilere anket
- Eğitim programlarını dusturmak
- Eğitim programlarını değerlendirmek

21. YY yeterlikleri

- Eleştirel düşünme
- Takım çalışması
- Sürekli öğrenme ve gelişim yenilikçilik

- Problem çözme
- Teknoloji okuryazarlık

Gelecek için 5 zihin eserinde (Gardner 2007)

- Alan bilgisi Zihin: Meslek alanları farklı disiplinlerden gelen bilgiler ile zenginlik kazanmıştır
- Sentezleyen zihin: Mesleğimizle ilgili doğrudan ilgili alanda derinleşmeye bilgi sahibi olma, farklı disiplinlerle bilgi beceri
- Yaratıcı zihin: Yeni bilgi üretimi ve geliştirilmesi için var olan problemlere çözümler üretmesi
- Saygı duyan zihin: Toplulukların birbirini anlaması farklılıklara saygı duyması
- Etik Zihin: Etik kurallara uygun davranış göster.

Dijital Yeterlik Gerçeklemleri

1- Birleşik Bilişim Sistemleri Komitesi (JISC)

- 6 alan

- 15 yetkinlik

A- BIT kullanım yeterliği

a) Bit yetkinliği

b) Bit verimliliği

B- Bilgi veri ve medya okuryazarlığı

a) bilgi okuryazarlık

b) veri okuryazarlığı

c) medya okuryazarlık

C- Dijital üretim

a) dijital yaratıcılık b) dijital araştırma ve problem çözme

c) dijital yenilikler

D- İletişim, iş birliği ve gelişim

a) dijital iletişim b) dijital iş birliği c) dijital katılım

E- Dijital öğrenme ve gelişim

a) dijital öğrenme b) dijital öğretme

F- Dijital kimlik ve iyi oluş

a) dijital kimlik yönetimi b) iyi oluş

2- Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Çerçevesi

(TPAB)

- Öğretmenlerin;
- alan bilgisi
- pedagojik bilgisi
- teknoloji bilgisi ele alır.

3- Geniş Tabanlı Öğretmen Dijital Yeterlik Çerçevesi

TPAB ile uyumlu hale getirilmiştir.

- Öğretim programı yeterlikler
- Bireysel - etik yeterlikler
- Bireysel - mesleki yeterlikler
- Bireysel - etik
- Bireysel - mesleki yeterliklerin bütünleştirilmesi

4- Eğitimcilerin Dijital Yeterlikleri için Avrupa Çerçevesi

- Mesleki kullanım
- Dijital Kaynaklar
- Öğretim ve öğrenim
- Ölçme
- Öğrenenleri güçlendirme
- Öğrenenlerin dijital yeterliklerini destekleme

5. UNESCO Öğretmen Dijital Yeterlikler

	Gerçekleşen Bilgi edinimi	Bilginin Değerlendirilmesi	Bilgi Oluşturma
Eğitimde Bilgi ve İletişim Tek. Kavranması	Politika kavrama	Politika uygulama	Politika yönetseliği
Müfredat ve Değ.	Temel bilgi	Bilgi uygulama	Bilgi Toplumu becerileri
Pedagoji	Bilgi ve Tek. Destekli	Karmaşık problemlerin çözümü	Öz yönetim
Dijital Beceri Uyg.	Uygulama	ekleme	dönüşüm
Organizasyon ve Yönetim	Standart Sınıf	İşbirlikçi gruplar	Öğrenim kurumları
Mezlekî Öğretmen Öğrenimi	Dijital Okuryazar	Aygırma	Yenilikçi Öğretmen

Görsel Okuryazarlık Araçları

Görsel oluşturma → canva, noun project, Grafik3

Infografikler oluşturma → Vengage, Piktachart

Etkileşimli Video ve animasyon araçları

Etkileşimli video oluşturma → Sragit, Explain Everything
Google VR Tour Creator

Dijital hikaye oluşturma → Sway, Story Board That

Öğrenme ortamlarını geliştirebilmek

3B sanal dünyalar → OpenSim, Minecraft ve ekleri

Mobil uygulamalar → MIT App Inventor, Appypie,
Thunkable, Andromo, outsystems

Oyun → Ms Kodu, Unitylearn, Stencyl

İşbirliğine dayalı problem çözme bulut araçlarını
etkin kullanabilmek

Belge oluşturma ve düzenleme

Grafik oluşturma ve düzenleme

Tasarım oluşturma ve düzenleme

Süreç yönetim araçları

Dijital ölçme ve değerlendirme araçları

Kahoot

Socrative

Google Form

Mentimeter

Kelime oyunu geliştirebilme
(Educandy)

Uzaktan eğitim ortam ve araçları,

Öğrenme yönetim sistemleri → Google Classroom,
Edmodo

Senkron ders araçları → Zoom, Meet, Teams

Açık kaynak ders materyalleri katkısı
Prezi

EBA → Eğitim Bilgi Ağı

Bilgisim teknolojileri ile tasarım temelli problem
çözme sürecini uygulama

Bilgi işlemsel düşünme ve algoritma öğretimi

Kodlama

Robotik

3B tasarım

Dijital hikaye anlatı

Oyunlaştırma

Veri toplama, elde etme, analiz araçları

Çevrimiçi veri toplama → Google Forms
Limesurvey

Çevrimiçi veri kaynakları
bulabilme → Google Analytics
Yük Atlas, Web Scrapers

Veri görselleştirme → Stat Planet
Tableau, Excel

Veri analitiği teknikleri → SPSS, R-studio, Python
Rapidminer